

บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด

ร้อยตำรวจเอก วิทวัส เข่งคุ้ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัน เดือน ปี... 28 พ.ย. 2547

เลขทะเบียน... 00194797

เลขเรียกหนังสือ... ๖๖

369.23

๖๕๙๓๒

๒๕๔๗

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974 - 373 - 391 - 4

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Role of Community Relation Police Officers in Prevention and Treatment of Drug Problem

POLICE CAPTAIN WITTAWAS KHENGKOOM

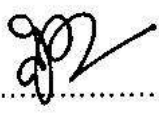
A thesis Submitted in Partial fulfillment of the Requirements
For the Master of Arts (Social Sciences for Development)
At university Rajabhat Bansomdejchaopraya

Academic Year 2004

ISBN 974 – 373 – 391 – 4

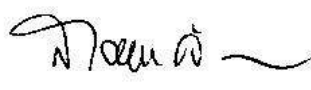
วิทยานิพนธ์ บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
โดย ร้อยตำรวจเอก วิทวัส แข่งคุ้ม
สาขา สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์
กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นุปผา แซ่มประเสริฐ
กรรมการ พันตำรวจโท พิสิฐชัย ถิ่นখনอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

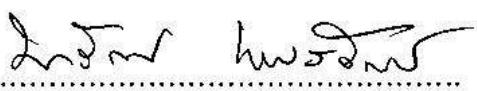

 (ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

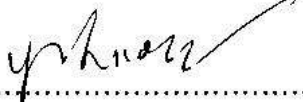
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

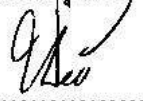
 (ศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด จำปาทอง) ประธานกรรมการ

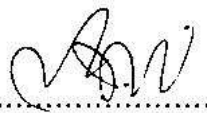
 (รองศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์) กรรมการ

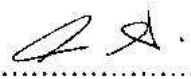
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นุปผา) แซ่มประเสริฐ) กรรมการ

 (พันตำรวจโท พิสิฐชัย ถิ่นখনอน) กรรมการ

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพิศวง ธรรมพันทา) กรรมการ

 (นางสาวอาภา วรรณวิ) กรรมการและเลขานุการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

จิตวิธ คุ้ม (2547). บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.
วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา . คณะกรรมการควบคุม รศ. ดร. นางลักษณ เทพสวัสดิ์ ผศ.บุปผา แซ่มประเสริฐ
พ.ต.ท. พิสิฐชัย ถิ่นชนอน.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชน
สัมพันธ์ จำนวน 66 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 50 คน ในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 มี
เขตธนบุรี เขตจอมทอง เขตราชบุรีบูรณะ เขตทุ่งครุ และเขตคลองสาน โดยใช้แบบสอบถามเป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้โปรแกรม SPSS for Windows สถิติ
ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าสถิติไคสแควร์ และค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยแบบสอบถามตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ พบว่า ตำรวจ
ชุมชนสัมพันธ์ มีอายุเฉลี่ย 42 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่า
ปริญญาตรี มีชั้นยศ สิบตำรวจตรี – นายดาบตำรวจ ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
มากกว่า 3 ปี และเคยผ่านการฝึกอบรมงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มาแล้ว

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในด้านต่าง ๆ
ได้แก่ ด้านการปราบปราม ด้านการป้องกัน และด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข อยู่ในระดับมาก
ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2. ปัจจัยด้านภูมิหลัง เช่น อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีความสัมพันธ์
กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เช่น ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงาน
ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนสัมพันธ์ ความพอใจในงาน การได้รับสวัสดิการ มีความสัมพันธ์กับ
บทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยแบบสอบถามผู้นำชุมชน พบว่า ผู้นำชุมชน มีอายุเฉลี่ย 52 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศ
ชาย ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี อาศัยอยู่ในพื้นที่ มากกว่า 10 ปี และปฏิบัติงาน
ร่วมกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มากกว่า 3 ปี ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล พบว่า ผู้นำชุมชนมีความพอใจต่อ
บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทั้ง
โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

WITTAWAS KHENGKOOM, (2004). ROLE OF COMMUNITY RELATION POLICE OFFICERS IN PREVENTION AND TREATMENT OF DRUG PROBLEM . GRADUATE SCHOOL ,BANSOMDEJCHAOPRAYA RAJABHAT UNIVERSITY . ADVISOR . PROF. DR.NONGLUKSANA THEPSAWASDI , ASST.PROF. BOOBPHA CHAMPRASERT, POLICE COLONEL PISITCHAI TINKANON .

This research aims to study the role of community relation police officers in prevention and treatment of drug problem. The sample group used in this study is 66 community relation police officers and 50 community leaders in the Metropolitan Police Bureau Division 8th . Questionnaires are used to collect information and the data are evaluated using the SPSS for Windows program. Statistical analyses used Chi-square and Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

In the part of community relation police officers, the result shows that the age of community relation police officers are approximately 42 years, the majority of them are married . In terms of educational backgrounds, most of them hold lower Bachelor's Degree, the majority of ranks are warrant police officer and non-commissioned police officers, they worked more than 3 years in the responsibility of community relation and they were trained in the course of community relation.

The results of these findings are as follows :

1. Role of community relation police officers in prevention and treatment of drug problem is high level.
2. Community relation police officers' backgrounds are not related with the role of community relation police officers in prevention and treatment of drug problem.
3. Factor concerning the community relation shows that it has relation with the role of community relation police officers in prevention and treatment of drug problem at statistically significant .01 level.

As in the part of community leaders, is concern the result shows that the age of the community leaders are approximately 52 years, the majority of genders are male. In terms of educational backgrounds, most hold lower Bachelor's Degree, most lived in this community more than 10 years and most of them worked together with community relation police officers more than 3 years. The satisfaction of community leaders toward the role of community relation police officers in prevention and treatment of drug problem is high level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยดี เนื่องจากความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของท่านอาจารย์รศ.ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์ ผศ.บุปผา แซ่มประเสริฐ ศ.ดร.สายหยุด จำปาทอง พ.ต.อ.ดร.ปิยะ อุทาโย ดร.เพ็ญภา กุลนภาดล ดร.มุกข์ดา ผดุงยาม พ.ต.ท.พุลศักดิ์ สุวรรณจินดา และพ.ต.ท.พิสิฐชัย ถิ่นชนอน ที่กรุณาให้แนวทาง ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และคำปรึกษาที่ดียิ่งตลอดจนช่วยกรุณาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ในหลักสูตรทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยในขณะศึกษา ณ สถาบันแห่งนี้ และขอขอบพระคุณมารดา ญาติพี่น้อง คุณเอกมน โลหะญาณจารี ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนจนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณ ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาล กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ผู้นำชุมชน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายสุดนี้ คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแด่ บพภาริ ครูอาจารย์ ข้าราชการตำรวจ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวถึงในที่นี้ด้วยความเคารพยิ่ง

ร้อยตำรวจเอก วิทวัส แซ่คุ้ม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุณูปการ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
× ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
× วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
× ขอบเขตของการวิจัย.....	6
สมมุติฐานการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	33
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	34
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
× ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....รูปแบบ.....	40
× เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การสร้างและตรวจสอบข้อมูล.....	44

สารบัญ (ต่อ)

X การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
X การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของตำรวจชุมชนสัมพันธ์.....	48
ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
ผลการวิเคราะห์บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์.....	55
ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน.....	58
ผลการวิเคราะห์ทดสอบสมมุติฐาน.....	59
ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้นำชุมชน.....	68
ผลการวิเคราะห์ทัศนคติความพอใจของผู้นำชุมชน.....	71
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล.....	73
วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
X สรุปผลการศึกษา.....	75
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	82
ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป.....	84
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	90
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	91
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม.....	92
แบบสอบถาม.....	93
ประวัติผู้วิจัย.....	106

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. โครงสร้างการประกอบกำลัง ดำรวจชุมชนสัมพันธ์.....	40
2. จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน.....	41
3. แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านภูมิหลังจำแนกตามอายุ.....	48
4. แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านภูมิหลังจำแนกตามสถานภาพ.....	48
5. แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านภูมิหลังจำแนกตามระดับการศึกษา.....	49
6. แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านภูมิหลังจำแนกตามชั้นยศ.....	49
7. แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านภูมิหลังจำแนกตามระยะเวลาปฏิบัติงาน.....	50
8. แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านภูมิหลังจำแนกตามการฝึกอบรม.....	50
9. แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
10. แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทการปฏิบัติงาน.....	55
ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	
11. แสดงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์.....	58
12. แสดงข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน.....	58
13. แสดงผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทการปฏิบัติงาน.....	59
14. แสดงผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับบทบาทการปฏิบัติงาน.....	60
15. แสดงผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับบทบาทการปฏิบัติงาน.....	61
16. แสดงผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างชั้นยศบทบาทการปฏิบัติงาน.....	62
17. แสดงผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่กับ.....	64
บทบาทการปฏิบัติงาน	
18. แสดงผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการฝึกอบรมกับ.....	65
บทบาทการปฏิบัติงาน	
19. แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชน.....	66
และมวลชนสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์	
20. แสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้นำชุมชน.....	68
21. แสดงค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้นำชุมชนจำแนกตามเพศ.....	68
22. แสดงค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้นำชุมชนจำแนกตามอาชีพ.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

23. แสดงค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้นำชุมชนจำแนกตามสถานภาพ.....	69
24. แสดงค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้นำชุมชนจำแนกตามระดับการศึกษา.....	69
25. แสดงค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้นำชุมชนจำแนกตามระยะเวลา.....	70
การอาศัยอยู่ในพื้นที่	
26. แสดงค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้นำชุมชนจำแนกตามระยะเวลา.....	70
การปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์	
27. แสดงค่าเฉลี่ย ทัศนคติความพอใจของผู้นำชุมชนต่อบทบาทการปฏิบัติงาน.....	71
ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์	

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ

หน้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 10

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาวิกฤติสำคัญของประชาคมโลก โดยเฉพาะพื้นที่โดยรอบของประเทศไทยที่ปัจจุบันเป็นที่รับรู้กันว่าเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญ ขณะที่ประเทศไทยเองนอกจากจะเป็นเหมือนเส้นทางในการกระจายยาเสพติดไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของโลกแล้ว ยังกลายเป็นพื้นที่รองรับการแพร่ระบาดของยาเสพติดประเภทต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มที่กระจายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องมาจากการค้ายาเสพติดมีผลประโยชน์อย่างมหาศาล เป็นแรงจูงใจสำคัญ ทำให้เกิดการเพิ่มจำนวนของผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นนายทุน ผู้ผลิต นักค้ารายสำคัญ รายขายส่ง ผู้จำหน่ายรายย่อย ผู้นำเข้าและส่งออก อีกทั้งยังมีการพัฒนาเทคนิค วิธีการกระทำความผิด เพื่อหลบหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ตลอดเวลา กอปรกับ ในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยต้องประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรงจากภาวะพองสบู่แตก ส่งผลให้ ประชาชนไม่มีงานทำ ขาดรายได้ ครอบครัแตกแยก เกิดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสังคมต่างๆ มากมาย ส่งผลให้สังคมเกิดความอ่อนแอ จึงทำให้ยาเสพติดซึ่งเปรียบเสมือนเชื้อโรคแพร่กระจายเข้าสู่ชุมชนอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาบ้า ที่เริ่มจากกลุ่มผู้เสพซึ่งจำกัดแต่เพียงผู้ใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ แต่ปัจจุบันได้กระจายวงกว้างไปสู่ประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาและชุมชน ซึ่งได้ระบาดในเกือบทุกพื้นที่ของประเทศไทย จนกลายเป็นปัญหาที่วิกฤติที่สำคัญที่จำเป็นต้องได้รับการบำบัดแก้ไขโดยเร่งด่วน

รัฐบาลในยุคปัจจุบัน โดย ฯพณฯ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี (ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร 2546 : 6) จึงได้กำหนดนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยแบ่งระยะการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 (1 กุมภาพันธ์ - 30 เมษายน 2546) เป็นการปฏิบัติการยึดพื้นที่ แยกสลาย ทำลายวงจรยาเสพติด โดยมีเป้าหมาย หยุดยั้ง กวาดล้าง ทำลายยาเสพติด และแพร่ระบาดของยาเสพติดทุกพื้นที่ หรือ การประกาศสงครามกับยาเสพติด

ระยะที่ 2 (1 พฤษภาคม - 2 ธันวาคม 2546) เป็นการฟื้นฟู ดูแล พัฒนา สร้างความเข้มแข็งของพลังแผ่นดินและชุมชน มีเป้าหมายขจัดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน / ชุมชน ให้หมดสิ้นไปหรือเบาบางลงจนอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตโดยปกติของประชาชน หรือ การปฏิบัติการรวมพลังแผ่นดินเพื่อขจัดสิ้นซึ่งยาเสพติด

ระยะที่ 3 (3 ธันวาคม 2546 - 30 กันยายน 2547) เป็นการดำรงความเข้มแข็งของพลังแผ่นดินและชุมชนอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายการเกิดความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกพื้นที่

กองบัญชาการตำรวจนครบาล (2546) ได้ดำเนินการสืบสวนปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่องสนองรับตามนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว นับแต่ได้ประกาศสงครามกับยาเสพติด ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546 เป็นต้นมา ในด้านการปราบปราม สามารถจับกุมผู้ต้องหาได้ทั้งสิ้น 20,759 ราย ผู้ต้องหา 21,693 คน ของกลางยาบ้า จำนวน 5,651,247 ยึดทรัพย์สิน มูลค่า 177,162,024 บาท มีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จำนวน 37,535 ครั้ง จับกุมผู้ต้องหา 4,783 ราย ตรวจสถานบริการ จำนวน 15,915 แห่ง ตรวจปัสสาวะหาสารเสพติด จำนวน 25,972 ราย พบปัสสาวะเป็นสีม่วง จำนวน 730 ราย ด้านการบำบัดสามารถนำผู้ติดยามาสาบานตนเข้ารับการบำบัดรักษา จำนวนทั้งสิ้น 4,144 ราย โดยเป็นผู้ค้า จำนวน 349 ราย และผู้เสพ 3,795 ราย และด้านการป้องกัน ได้ร่วมกันกับกรุงเทพมหานครสร้างชุมชนเข้มแข็งต่อต้านยาเสพติด จำนวน ทั้งสิ้น 1,784 ชุมชน นอกจากนั้นได้ดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ หลายโครงการจนสามารถขจัดและควบคุมปัญหาเสพติดจนอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของดำเนินชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยสถานการณ์ยาบ้าของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2546) รายงานว่า จำนวนผู้ค้ายาเสพติดในระดับชุมชนจากเดิมที่เคยมีอยู่บ้าง ขณะนี้แทบจะไม่มีผู้ค้ายาเสพติดเหลืออยู่ ผลจากการปราบปรามยาเสพติดทำให้ยาบ้าหาซื้อได้ยาก จนกระทั่งปัจจุบันส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มียาบ้าเหลืออยู่ในชุมชน โดยก่อนประกาศสงครามกับยาเสพติด ราคายาบ้าโดยเฉลี่ยเม็ดละ 120 บาท หลังจากประกาศสงครามกับยาเสพติด พบว่า ราคายาบ้าสูงขึ้น โดยเฉลี่ยเม็ดละ 200 บาท และพบว่าผู้ติดยาเสพติดในชุมชนมีจำนวนลดน้อยลงมากจนแทบไม่มี จากสถิติการจับกุมในเดือนกุมภาพันธ์ 2546 ซึ่งเริ่มปฏิบัติการตามนโยบายประกาศสงครามกับยาเสพติด สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ถึง 6,948 ราย และได้ลดลงมาโดยตลอดในแต่ละเดือน จนในเดือนมีนาคม 2547 เหลือเพียง 1,476 ราย จากสถานการณ์ยาเสพติดดังกล่าวข้างต้น แม้ว่าจะมีสภาพเบาบางลง แต่ก็ยังคงหลงเหลือ ผู้ค้ายาเสพติด ผู้เสพยาเสพติดอยู่ในชุมชน ซึ่งเห็นได้จากการที่มีการจับกุม ผู้ค้า ผู้จำหน่าย ผู้เสพยาเสพติดอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการแพร่ระบาดของลักษณะการกระจายจุดเครือข่ายอย่างเงิบๆ ไม่เด่นชัด และจากผลจับกุม พบว่า รูปแบบของยาบ้าได้เปลี่ยนไปมีหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น ยาบ้าสีม่วง ไม่มีกลิ่น ยาบ้าสีน้ำตาลแดง ซึ่งมีขนาดหนา ออกฤทธิ์รุนแรงกว่ายาบ้าแบบเก่าถึง 5 เท่า และยาบ้าแบบเส้น มีลักษณะเป็นเส้นคล้ายอาหารหมูหรืออาหารปลา จะเห็นได้ว่าผู้ค้ายาเสพติดได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง รูปแบบการผลิต และกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้หลบหนีการจับกุม จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการจับกุมได้ยากขึ้น สภาพการณ์เช่นนี้ หากไม่มีการป้องกันระวังอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ก็อาจทำให้ยาเสพติดกลับมาแพร่ระบาดได้อีก กอปรกับผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ของ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2546) จำนวน 1,000 คน พบว่า ประชาชนร้อยละ 96.3 ยังคงมีความวิตกกังวลว่าปัญหาเสพติดจะกลับมารุนแรงอีก เชื่อว่ายาเสพติดจะกลับมาแพร่ระบาดอีกอย่างแน่นอน ดังนั้น การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในช่วงระยะที่ 3 นอกจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะต้องเร่งระดมสรรพกำลังทุกฝ่าย ในการสืบสวน หาข่าว ปราบปราม

จับกุม ผู้ค้ายาเสพติดที่ยังหลงเหลืออยู่ให้หมดสิ้นไป ดังเช่นการปฏิบัติในช่วงประกาศสงครามกับยาเสพติดแล้วนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจยังต้องเน้นปฏิบัติการด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อแสวงหาความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมการต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน เพื่อให้ดำรงความเข้มแข็งของพลังแผ่นดินและชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน

การปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดเป็นนโยบายที่สำคัญและวางแนวทางในการปฏิบัติมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2542 : 3) โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของงานป้องกันปราบปราม เป็นการดำเนินการป้องกันในเชิงรุก ซึ่งแต่ละสถานีตำรวจซึ่งนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ จะต้องพิจารณาคัดเลือกเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดตั้งชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เพื่อปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ซึ่งลักษณะงานของชุมชนสัมพันธ์และมวลชนสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจ มีแนวคิดโดยทั่วไปต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจการทำงานของตำรวจ มีสัมพันธภาพอันดีกับตำรวจ มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน โดยเป็นหุ้นส่วนในสังคมและชุมชนร่วมกัน และเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการป้องกันอาชญากรรมและปัญหาต่างๆ เพื่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในชุมชน ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาได้ผลเป็นน่าพอใจ สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและปัญหายาเสพติดได้ ซึ่งมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสนับสนุนผลการดำเนินงานดังกล่าว ตัวอย่างเช่น จากผลงานการวิจัยของ ประหยัด นาลา (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการค้าแรงงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่เป้าหมายที่จัดกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับพื้นที่นอกเป้าหมาย พบว่า งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีส่วนช่วยลดปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอบายมุข ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหาการจราจรและปัญหาอัคคีภัย นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน แต่ในปัจจุบันจากสถานการณ์ปัญหาการแพร่ระบาดของยาบ้าเป็นปัญหาวิกฤตที่สำคัญ ก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่นๆ ตามมา ซึ่งในด้านการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ถึงแม้ว่าจะเป็นมาตรการหลักในการดำเนินการ แต่ก็ไม่สามารถทำให้ปัญหาดังกล่าวหมดสิ้นลงได้ เป็นเพียงคลี่คลายลงได้ในระดับหนึ่ง แต่ไม่เกิดความยั่งยืน หากว่าสังคม ชุมชน เกิดความอ่อนแอเมื่อใด การแพร่ระบาดของยาเสพติดก็จะกลับเข้ามาสู่ชุมชนอีก และในปัจจุบันการปราบปรามจับกุมยาบ้า นั้นทำได้ยากลำบากกว่าแต่เดิม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าว จึงได้กำหนดนโยบายวางมาตรการ ให้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้มีส่วนปฏิบัติการควบคู่กับงานด้านการปราบปราม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีภารกิจหน้าที่ ที่สำคัญอย่างกว้างขวาง อาทิเช่น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารยาเสพติด การอบรมให้ความรู้ด้านยาเสพติดในชุมชนและสถานศึกษา การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ในการแจ้งข้อมูลเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติด การตรวจเยี่ยมเยียนชุมชนเพื่อสำรวจปัญหา การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น อันเป็นการแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน โดยมีเป้าหมายสุดท้าย ใน

การส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและสมาชิก มีความสามารถในการป้องกันตนเองจากปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด เสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืนปราศจากยาเสพติดอย่างแท้จริง

จะเห็นได้ว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์ นั้นมีบทบาท ภารกิจ ที่สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเป็นอย่างดี หากว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง เข้าใจปัญหาชุมชน โดยยึดหลักในการปฏิบัติหน้าที่ว่า ตำรวจ คือ ประชาชน และประชาชน ก็คือ ตำรวจ (กรมตำรวจ 2539 : 7) ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แล้ว ผลลัพธ์ ก็คือ ชุมชนจะเกิดการรวมตัว มีความเข้มแข็งเป็นเกราะกำบัง และเกิดความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดบรรลุผลตามนโยบายของรัฐบาล จึงควรที่จะได้มีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานต่าง ๆ

ผู้ศึกษารับราชการในตำแหน่ง นายเวรผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ โดยมีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ 70.68 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่รับผิดชอบในลำน้ำเจ้าพระยา ประมาณ 7.2 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั่วไป ประมาณ 1,063,808 คน ประชากรแฝง ประมาณ 709,908 คน ลักษณะสภาพพื้นที่มีทั้งชุมชนเมือง ชุมชนแออัด ชุมชนดั้งเดิม ลักษณะประชากร ประกอบด้วย ชาวสวนและ ชาวเมือง โดยพื้นฐานของประชากรส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ดั้งเดิม บางส่วนย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ โดยอาศัยอยู่ตามหมู่บ้านจัดสรร สถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรม จึงมีประชาชนต่างพื้นที่เข้ามาอาศัยอยู่อย่างแออัด กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 จึงเป็นพื้นที่หนึ่งในกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งอาจจะไม่รุนแรงถึงขั้นวิกฤติ แต่จากสภาพพื้นที่ที่มีความหลากหลายและยังคงความเป็นชุมชนดั้งเดิม ทำให้พื้นที่ค่อนข้างสงบเงียบ เหมาะสำหรับเป็นแหล่งพักยาเสพติดอย่างดีก่อนแพร่ระบาดเข้าสู่เขตเมืองชั้นใน เห็นได้จากการจับกุมผู้จำหน่ายยาเสพติดรายใหญ่ในเขตพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง ในส่วนผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงที่ผ่านมา ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม 2546 ได้ผลเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง สามารถจับกุมผู้ต้องหาได้จำนวนทั้งสิ้น 2,239 ราย ผู้ต้องหา รวม 2,316 คน ของกลางยาบ้า จำนวน 140,475 เม็ด ยึดทรัพย์สิน 195 รายการ มูลค่าทรัพย์สิน 116,723,566 บาท การดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในปี 2546 ได้ร่วมกับกรุงเทพมหานคร สร้างชุมชนเข้มแข็งต่อต้านยาเสพติด จำนวน 166 ชุมชน นอกจากนี้ได้ดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ในการแสวงหาความร่วมมือ และเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน และสถานศึกษา อาทิเช่น โครงการกิจกรรมตุนก,โครงการกิจกรรมการวาดภาพ "ชีวิตสดใสไร้ยาเสพติด" โครงการเรียงความหัวข้อ "หนูเกลียดยาเสพติด" ,โครงการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ห่างไกลยาเสพติด และโครงการฟุตบอลเยาวชนตำรวจนครบาลเล็ก

2003 เป็นต้น

จากการดำเนินการในช่วงที่ผ่านมาแม้ว่าจะคลี่คลายปัญหายาเสพติดในพื้นที่ลงได้ แต่เนื่องจากการค้ายาเสพติดมีผลประโยชน์มหาศาลเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เชื่อว่าแนวโน้มการแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงมีอยู่ และพร้อมที่จะกลับเข้าสู่ชุมชนอีกครั้ง หากไม่มีการเตรียมการป้องกันดังกล่าวนี้อันตอนต้นแล้ว กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 จึงได้กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ประจำปี พ.ศ.2547 ขึ้น โดยได้วางมาตรการให้ทุกหน่วยปฏิบัติ โดยเฉพาะตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันสืบสวน หาข่าว เฝ้าระวังพื้นที่ทุกตารางนิ้ว ซึ่งจากบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่ผ่านมา ยังคงไม่สามารถชี้ชัดได้ว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีความตระหนักและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยังพอใจของประชาชนในชุมชน

ผู้ศึกษาจึงมีความต้องการที่จะศึกษาถึงบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ โดยทำการศึกษาแบ่งได้ 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการวัดบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์โดยตรงว่ามีความเข้าใจ และปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผล ปัจจัยด้านใดที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน อีกส่วนหนึ่ง ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาทัศนคติความคิดเห็น ของผู้นำชุมชนซึ่งได้ร่วมปฏิบัติงานและสัมผัสกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์โดยตรง ด้านความพึงพอใจต่อบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ซึ่งเป็นเพียงการวัดทัศนคติ และจากการศึกษาเอกสารต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าได้เคยมีผู้ศึกษาถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจในหน้าที่อื่นๆ มาบ้างแล้ว ในส่วนตำรวจชุมชนสัมพันธ์ พบเพียงงานวิจัยที่มีความใกล้เคียงกัน โดยศึกษาถึงบทบาทของตำรวจชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า แต่เป็นการวัดจากทัศนคติความคิดเห็นของประชาชน ไม่ได้มุ่งศึกษาถึงปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์โดยตรง ดังนั้น ในการศึกษาถึงบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายา โดยศึกษาถึงตัวผู้ปฏิบัติโดยตรงนั้น ยังคงไม่พบเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวนี้ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นแนวทางที่สำคัญในการกระตุ้น สร้างความเข้าใจ ส่งเสริมบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน
3. เพื่อศึกษาทัศนคติและความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะศึกษาบทบาทและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ สังกัด กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 และศึกษาถึงทัศนคติ ความต้องการของผู้นำชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 1 พฤษภาคม – 30 กันยายน 2547

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ จำแนกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านภูมิหลัง คือ

- 1.1.1 อายุ
- 1.1.2 สถานภาพ
- 1.1.3 ระดับการศึกษา
- 1.1.4 ชั้นยศ
- 1.1.5 ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่
- 1.1.6 การได้รับการฝึกอบรม

1.2 ปัจจัยเกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

- 1.2.1 ความพร้อมในการปฏิบัติงาน
- 1.2.2 ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนสัมพันธ์
- 1.2.3 ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด
- 1.2.4 ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์
- 1.2.5 ความพอใจในงาน
- 1.2.6 การได้รับสวัสดิการ
- 1.2.7 การได้รับสนับสนุนงบประมาณ

2.ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งวัดจากการปฏิบัติตามมาตรการ 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการปราบปราม

2.2 ด้านการป้องกัน

2.3 ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านภูมิหลัง มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

2. ปัจจัยเกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของ
ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้ศึกษาได้ให้นิยามศัพท์ต่างๆ ไว้ดังนี้

บทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
หมายถึง ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในชุมชน ในด้านการปราบปราม ด้านการป้องกัน และ รวมถึงด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข

ปัจจัยด้านภูมิหลัง หมายถึง ปัจจัยด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ชั้นยศ
ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ การได้รับการฝึกอบรม

ปัจจัยเกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง ปัจจัยด้านความพร้อมในการ
ปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ความเพียงพอของ
ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ความพอใจในงาน การได้รับสวัสดิการ การได้รับสนับสนุนงบประมาณในงาน
ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจ

อายุ หมายถึง อายุของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

สถานภาพ หมายถึง สถานภาพของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ **สอดส่อง** และ **หย่าร้าง**

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ **ต่ำกว่าปริญญาตรี** **ปริญญาตรี** และ **สูงกว่าปริญญาตรี**

ชั้นยศ หมายถึง ระดับยศของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

การได้รับการฝึกอบรม หมายถึง การได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง ความพร้อมของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่จะปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนด้านต่างๆ ได้ทันที ทั้งในและเวลาราชการ โดยในการปฏิบัติจะต้องมีการกำหนดภารกิจ เป้าหมาย มีการตรวจสอบ และเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน

ความรู้เข้าใจในงานชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ แนวคิด หลักการ และวิธีการของงานชุมชนสัมพันธ์ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ความรู้เข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เกี่ยวกับยาเสพติด ในเรื่องของชนิด ประเภท พิษภัย การแพร่ระบาด รวมถึง อัตราโทษตามกฎหมายของผู้ที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเมื่อถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมดำเนินคดี

ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานด้านชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความพอใจในงาน หมายถึง ความรู้สึกพอใจการปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

การได้รับสวัสดิการ หมายถึง การได้รับจัดสรรสวัสดิการด้านบ้านพักอาศัย ยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิงจากผู้บังคับบัญชาอย่างเพียงพอ ไม่เดือดร้อน และเป็นธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานอื่น

การได้รับสนับสนุนงบประมาณ หมายถึง การได้รับจัดสรรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็น และมีประสิทธิภาพ สำหรับการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. ทำให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. ทำให้ทราบความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่มีต่อบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
4. เสนอแนะแนวทางในการเพิ่มบทบาท ศักยภาพการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสามารถพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท จากนิยาม ความหมายสรุปได้ว่า บทบาทตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนตามภารกิจ ขอบเขตหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งในด้านภารกิจ ขอบเขต หน้าที่ นั้น ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ประจำปี 2547 สรุป ภารกิจ ขอบเขต หน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้ 3 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข และในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ และได้นำปัจจัยบางประการซึ่งเป็นประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ในช่วงที่ผ่านมา และคุณสมบัติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นปัจจัยสาเหตุในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่างๆ สนับสนุนในการพัฒนาสร้างกรอบแนวคิดครั้งนี้

จากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทการปฏิบัติงานได้เป็น 2 ด้าน คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัวของผู้ปฏิบัติงาน หรือปัจจัยทางด้านภูมิหลัง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ สรุปตัวแปรในแต่ละกลุ่มได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านภูมิหลัง ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ชั้นยศ ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ การได้รับการฝึกอบรม

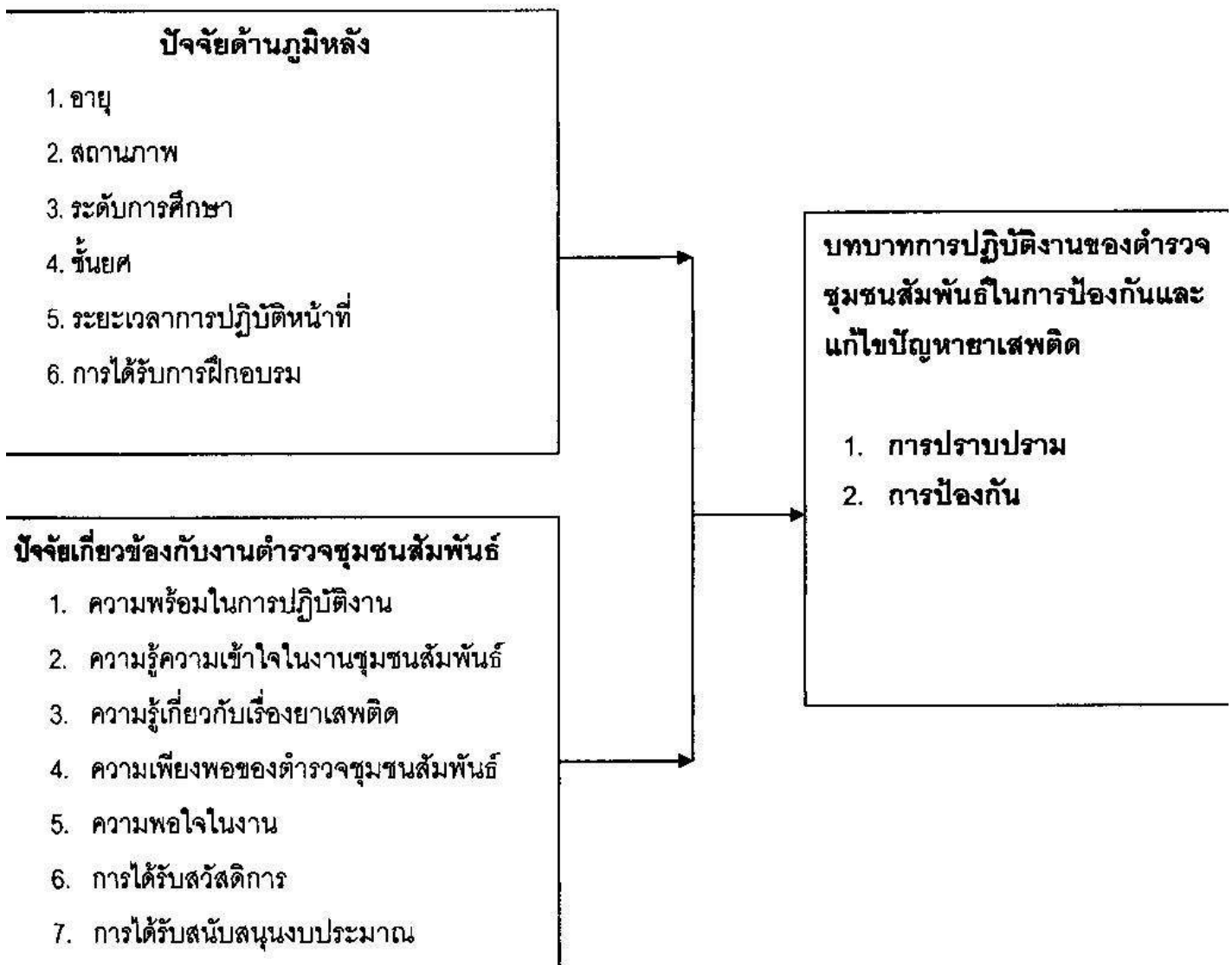
2. ปัจจัยเกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ได้แก่ ความพร้อมในการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ความพอใจในงาน การได้รับสวัสดิการ การได้รับสนับสนุนงบประมาณ

สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

อีกส่วนหนึ่ง ผู้ศึกษาจะศึกษาถึงความพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเป็นการศึกษาเพียงเพื่อทราบความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนที่มีต่อบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ซึ่งพอสรุปได้ดังดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
2. แนวคิดเกี่ยวกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์
3. แนวคิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน
4. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
5. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

"บทบาท" หรือ Role ตามความหมายในพจนานุกรม Webster's Twentieth Century Dictionary of the English language (1986 : 1023) ได้ระบุถึงนิยามของบทบาทในหลายลักษณะ คือ

1. กฎเกณฑ์หรือคำแนะนำที่สร้างขึ้นมาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การดำเนินการ วิธีการ และการจัดการ
2. กฎเกณฑ์ที่กำหนดให้ประพฤติ ปฏิบัติตามจนเป็นนิสัย เป็นประเพณี
3. บรรทัดฐาน หรือมาตรฐาน
4. ผู้ปกครอง การควบคุม
5. วิธีแห่งการปฏิบัติจนเป็นพฤติกรรม
6. เป็นเรื่องที่วาดด้วยกฎหมาย การตัดสินใจ การสั่งการ ที่กระทำโดยผู้ปกครองหรือผู้มีหน้าที่ในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

เชอร์เมอร์ฮอร์น (Schermerhorn 1993 : 491) ได้กล่าวถึง "บทบาท" หมายถึง การจัดกิจกรรม(กลุ่มกิจกรรม) โดยมีรูปแบบพฤติกรรม ที่บุคคลในสมาชิกคาดหวังจากผู้ที่มีตำแหน่งหรือมีหน้าที่นั้นๆ ภายในองค์การ

สตอกดิล (Stogdill 1959 : 128) อธิบายว่า บทบาทเป็นรูปแบบของพฤติกรรมของบุคคลที่จะปฏิบัติ ซึ่งมีผลมาจากการประสานสัมพันธ์ตามแนวทางของแต่ละบุคคลและสังคมแต่ละตำแหน่ง จะมีแนวปฏิบัติกำหนดไว้

บรูม และเซลเซนิค (Broom and Selzanick 1963 : 3) ได้กล่าวถึง ลักษณะของบทบาท ซึ่งมีด้วยกัน 3 ประการ คือ

1. บทบาทที่กำหนดไว้ หรือ บทบาทตามอุดมคติ เป็นบทบาทตามอุดมคติที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งไว้
2. บทบาทที่ควรกระทำ เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่าควรจะทำหน้าที่ของตำแหน่งนั้น ซึ่งอาจจะไม่ตรงตามบทบาทตามอุดมคติทุกประการและอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล
3. บทบาทที่กระทำจริง เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลได้กระทำไปจริงตามความเชื่อ ความคาดหวัง ตลอดจนความกดดันและโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคมในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ

โคเฮน (Cohen 1979 : 117) อธิบายว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นที่จะให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งปฏิบัติโดยยึดบทบาทเป็นมาตรฐานในการตรวจสอบที่จะให้เห็นว่าบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะปฏิบัติอย่างไรภายในขอบเขตของฐานะของตน

เลวินสัน (Levinson 1964 : 115) สรุปนิยามของบทบาทไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน (Norms) ความมุ่งหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบและอื่นที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้บทบาทตามความหมายคำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปถึงการชี้บ่งถึงหน้าที่อันควรกระทำ
2. บทบาท หมายถึง ความเป็นไปของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิด และกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ
3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่กระทำ โดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม หรือ อาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลอันพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการของไทยหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับบทบาท ดังนี้

ภิญญู สาร (2516 : 304) ได้ให้ความหมาย "บทบาท" หมายถึง ความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดหวัง บุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งควรกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง และบทบาทมีควบคู่กับตำแหน่ง (Position) ที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ

สถิต นิยมญาติ (2524 : 128) อธิบายว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่สังคมคาดหวังเอาไว้ บทบาทเป็นสิ่งที่ควบคู่กับสถานภาพ

อาานนท์ อาภาภิรมย์ (2521 : 105) ให้ทัศนะเกี่ยวกับบทบาทว่า ปกติสถานภาพและบทบาทเป็นสิ่งควบคู่กัน แต่อย่างไรก็ตามบทบาทหรือการปฏิบัติหน้าที่ย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ดังนั้น บทบาทจึงเป็นรูปการ (Aspect) ที่เคลื่อนไหวหรือรูปการทางพฤติกรรมของตำแหน่ง

อุทัย หิรัญโต (2526 : 197) อธิบายว่า บทบาทเป็นหน้าที่ (Function) หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหมาย (Expected Behavior) ของบุคคลแต่ละคนในกลุ่มหรือในสังคมหนึ่งๆ หน้าที่หรือพฤติกรรมดังกล่าว โดยปกติเป็นสิ่งที่กลุ่มหรือสังคม หรือวัฒนธรรมของกลุ่มหรือสังคมนั้น กำหนดขึ้น ฉะนั้น บทบาทจึงเป็นแบบแห่งความประพฤติของบุคคลในสถานะหนึ่งที่พึงมีต่อบุคคลอื่นในสถานะอีกอย่างหนึ่งในสังคมเดียวกัน

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท สรุปได้ว่า “บทบาท” คือ การประพฤติ ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งหรือสถานภาพของบุคคลซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม มีการวางระเบียบไว้ชัดเจนว่าบุคคลที่อยู่ในตำแหน่ง สถานภาพนั้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างไร หากสถานภาพ หรือตำแหน่งเปลี่ยนไป บทบาทก็จะเปลี่ยนไปด้วย ในองค์กรต่างๆ นั้นจะต้องมีการกำหนดบทบาทแต่ละตำแหน่งไว้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องทราบถึงบทบาทของตนเองว่ามีขอบเขตการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงไร เพื่อจะได้แสดงบทบาทตามมาตรฐานที่ดี ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

หรือสรุปสั้นๆ ได้ว่าบทบาท หมายถึง พฤติกรรม การแสดงออกหรือการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลที่บุคคลอื่นคาดหวังว่าควรจะแสดงออกหรือปฏิบัติซึ่งจะต้องสอดคล้องกับตำแหน่งและหน้าที่

ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาท

การแสดงบทบาทของแต่ละบุคคล ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร หรือ ตนเอง และให้เป็นไปตามความต้องการของสังคม นั้น จะต้องมียปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้บุคคลแสดงบทบาทได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก โดย พัทธนี วรกวิน (2522 : 36 อ้างถึงใน ดุสิต วาสิประโคน 2545 : 45) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมบทบาทไว้ ดังนี้

1. ความต้องการ (Need) เป็นแรงจูงใจในการทำงานเพื่อสนองความต้องการของตนเองให้เป็นที่ยอมรับต่อองค์กร หรือ สังคม
2. การสื่อสาร (Communication) ได้แก่การติดต่อ การประสานงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาทได้ชัดเจน ไม่คลุมเครือ
3. การคล้อยตาม (Comformity) ปัจจัยที่ทำให้บทบาทของผู้แสดงไม่เกิดความขัดแย้งในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมในทางปฏิบัติที่เป็นปทัสถานของกลุ่มหรือสังคม

4. ความสามารถ (Ability) เป็นปัจจัยที่สร้างบทบาทของผู้แสดงให้เห็นออกมาอย่างชัดแจ้ง เพื่อความสำเร็จของงาน

บทบาทหน้าที่ของตำรวจ

Garmier (อ้างถึงใน อัมภางค์ ปาณิกบุตร 2522 : 93) ได้ให้ทัศนะในเรื่องหน้าที่ หรือ บทบาทของตำรวจในสังคมไว้กว้าง ๆ 2 ข้อใหญ่ ๆ ดังนี้

1. บทบาท หรือ หน้าที่ตำรวจในฐานะผู้ให้บริการชุมชน (Community Service Role) บทบาทด้านนี้เป็นสิ่งซึ่งตำรวจสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี เช่น ระวังความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในสังคม รับผิดชอบการกระทำที่เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ดูแลเด็ก หรือ เยาวชนที่ถูกปล่อยปละละเลย ช่วยเหลือ หรือ ปฐมพยาบาลเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน นอกจากนี้ยังต้องปฏิบัติเหมือนหน่วยงานของสังคมสงเคราะห์ หน่วยหนึ่ง โดยเฉพาะหลังจากเลิกงานและในวันหยุดสัปดาห์ คือ การช่วยเหลือคนชรา คนยากจน หรือ คนที่อาศัยอยู่ในถิ่นยากจน และชุมชนแออัด

2. บทบาท หรือ หน้าที่ของตำรวจในฐานะผู้รักษากฎหมาย (Law - Enforcement Role) บทบาท หรือ หน้าที่ด้านนี้อยู่ในฐานะผู้ที่ต่อสู้อาชญากรรมและการจับคนร้าย หน้าที่อยู่ในความรับผิดชอบ ก็คือการสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิด รวบรวมพยานหลักฐาน การซักถามผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด การจับกุมผู้กระทำความผิด คอยดูแลให้ความปลอดภัยแก่ประชาชน ปราบปรามพวกมิจฉาชีพ ปราบปรามพวกที่ก่อความไม่สงบและการจลาจล โดยหน้าที่ที่ทั่วๆ ไป ก็คือ คอยดูแลเอาใจใส่ไม่ให้มีผู้กระทำความผิด

จากแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องบทบาท สามารถสรุปนัยของบทบาทตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งได้รับมอบหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นไปตามนโยบาย ขอบเขต ภารกิจหน้าที่ ตามที่ผู้บังคับบัญชาได้กำหนดไว้ และการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ดังกล่าวนั้น จะต้องเป็นไปมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายตามที่ผู้บังคับบัญชาได้คาดหวังไว้ และเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมประชาชนเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนในด้านขอบเขต ภารกิจหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนจะมีเพียงใด และมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผล และปัจจัยใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อบทบาทในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ นั้น จะได้ศึกษา ทบทวนวรรณกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

กรมตำรวจ (2541 : 3 - 4) ได้ให้ความหมายของชุมชน และสัมพันธ์ ว่า หมายถึง การที่ประชาชนหรือคน (People) มีความสนใจของคนร่วมกัน (Common Interest) อาศัยอยู่ในอาณาบริเวณหรือพื้นที่ (Area) มีการปฏิบัติต่อกัน (Interaction) และมีความสัมพันธ์ของสมาชิก (Relationship) ที่ผูกพันให้อยู่ร่วมกันในชุมชนนั้น

สัมพันธ์ (Relations) หมายถึง ความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องด้วยหรือการผูกพัน เมื่อนำเอาคำว่า "ชุมชน" กับ "สัมพันธ์" มารวมกันเป็น "ชุมชนสัมพันธ์" แล้วจะได้ความหมายว่า บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องผูกพันกัน มีแนวความคิดไปในทางเดียวกัน และสามารถรวมกำลังกันดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกันได้

"งานชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจ" จึงหมายถึง งานที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ เกิดการรวมตัวกันมีความสัมพันธ์ผูกพันเกี่ยวข้องต่อกัน ร่วมมือประสานการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ และเป็นการดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการเพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติดเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชน หรือสังคม นั้น ๆ ซึ่งอาจแบ่งงานชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจ นั้น จะมีด้วยกัน 3 ด้าน คือ

1. งานด้านประชาสัมพันธ์ จะมุ่งเน้นที่การสร้าง ความเข้าใจแก่ประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในทุกๆ ด้าน

2. งานด้านชุมชนสัมพันธ์ จะมุ่งเน้นในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การป้องกันและบรรเทาจากอุบัติเหตุต่างๆ เป็นต้น

3. งานด้านมวลชนสัมพันธ์ จะมุ่งเน้นในการแสวงหาความร่วมมือประชาชนในการรักษาความมั่นคงของรัฐรักษาสถาบันหลักของประเทศ ได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ซึ่งงานทั้ง 3 ด้าน นั้น จะมีความสัมพันธ์กัน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ชัดเจน ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่นั้นเรียกโดยรวมว่า "งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์" และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเรียกว่า "ตำรวจชุมชนสัมพันธ์"

งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2542 : 3) เป็นการดำเนินการภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534) แผนเสริมสร้างความสงบสุขในสังคมเน้นการป้องกันและทำการปราบปราม แผนมหาดไทยแม่บท ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2530 - 2534) และแผนกรมตำรวจแม่บท

ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2530 – 2534) แผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ให้ประชาชนมีความศรัทธา สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และรักษาความมั่นคงของชาติ

งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นงานหนึ่งในงานป้องกัน ปราบปราม ตามคำสั่งของกรมตำรวจ ที่ 774/2537 (กองบัญชาการตำรวจนครบาล 2542 : 16) เรื่องกำหนดหน้าที่การงานของตำแหน่งในสถานีตำรวจ ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2537 ได้แบ่งงานในสถานีตำรวจออกเป็น 5 งาน คืองานอำนวยความสะดวก งานป้องกันปราบปราม งานสอบสวน งานสืบสวน และงานจราจร และได้กล่าวถึงหน้าที่ของหัวหน้างานป้องกันและปราบปรามไว้ 13 งาน งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่ 6 ผู้ปฏิบัติงานเรียกว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. เผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน ระวังปราบปรามที่ประชาชนควรทราบด้วยวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสม
2. จัดให้มีอาสาสมัคร เพื่อทำหน้าที่ให้ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกัน ระวัง ปราบปราม
3. การร่วมกับหน่วยงานอื่น โครงการเอกชน สมาคมต่างๆ เพื่อความร่วมมือในด้านการป้องกัน ระวัง ปราบปราม
4. การร่วมกับชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชน เพื่อผลในการป้องกัน ระวังปราบปราม

การดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ แบ่งการปฏิบัติออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับผู้บริหารงาน คือ ผู้ที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และควบคุมการปฏิบัติงาน โดยจะต้องเป็นผู้จัดเตรียมบุคคลากร เครื่องมือ เครื่องใช้การศึกษา และจัดทำข้อมูลท้องถิ่น และกำหนดแผนการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในที่นี้หมายถึง สารวัตรป้องกันปราบปรามซึ่งเป็นหัวหน้างานป้องกันปราบปรามของแต่ละสถานีตำรวจ
2. ระดับผู้ปฏิบัติงาน คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกและได้รับคำสั่งให้เป็นตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ปฏิบัติหน้าที่ด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ซึ่งจะเป็นผู้นำนโยบาย ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ไปเผยแพร่ และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ จะเป็นผู้สัมผัสกับประชาชนในชุมชนโดยตรง

ในส่วนของกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ซึ่งกองประกอบด้วยสถานีตำรวจทั้งสิ้น 11 สถานี แต่ละสถานีจะมีชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ รวม 11 ชุดปฏิบัติการ

ลักษณะงานของชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ลักษณะงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นแนวคิดที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเข้าใจการทำงานของตำรวจ มีความสัมพันธ์อันดีกับตำรวจ และเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการ ป้องกันอาชญากรรม โดยมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในชุมชน ดังนั้นหลักการที่สำคัญของงานชุมชนสัมพันธ์คือ เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างประชาชนกับ ตำรวจในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและปัญหาต่างๆ อันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของสังคม หลักการของงานชุมชนสัมพันธ์ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ประการ ที่เกื้อกูลและสนับสนุนซึ่งกันและกัน คือ

1. การประชาสัมพันธ์ เป็นจุดเริ่มต้นของงานชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจ เพื่อมุ่งเสริมสร้างความเข้าใจให้ประชาชนได้ทราบถึง การดำเนินงานของตำรวจสร้างความมั่นใจให้ประชาชนใน สมรรถภาพตัวบุคคลากร เครื่องมือ เครื่องใช้และความตั้งใจจริงของตำรวจและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของตำรวจในด้านต่างๆ การประชาสัมพันธ์จะดำเนินการต่อกลุ่มเป้าหมาย ต่างๆ เพื่อให้แต่ละกลุ่มเหล่านั้นเข้าใจวัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีการ ปัญหาและข้อจำกัดของตำรวจ รวมทั้งให้เกิดความมั่นใจว่าตำรวจจะรักษากฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความเที่ยงธรรมอย่าง แท้จริง ซึ่งมีหลักใหญ่ด้วยกัน 3 ประการ (กรมตำรวจ 2541 : 17) คือ

1.1 การบอกกล่าว ชี้แจงหรือเผยแพร่ เป็นการแจ้งให้ทราบ การให้ความรู้ รวมทั้งเรียกร้องขอความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชน ซึ่งหากประชาชนเข้าใจหลักการที่ถูกต้อง แล้ว ย่อมเกิดการเลื่อมใสศรัทธา และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

1.2 การป้องกันแก้ไขการเข้าใจผิด มีความสำคัญมาก สามารถกระทำได้ โดย

1.2.1 แก้ไขทางตรง โดยการออกแถลงการณ์ ประกาศ ให้สัมภาษณ์ ชี้แจงความเข้าใจผิดไปยังกลุ่มประชาชนโดยตรง

1.2.2 การแก้ไขทางอ้อม ใช้สำหรับความผิดบางประเภท โดยกระทำ ให้ประชาชนเห็นประจักษ์แก่ตนเอง เพื่อลบล้างความผิด

1.3 การสำรวจประชามติ การจะดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องรู้ซึ่งถึงความคิดของประชาชน ที่เรียกว่า ประชามติ (Public Opinion) เพื่อให้ทราบว่าประชาชน ต้องการอะไร เมื่อทราบแล้วจะสามารถตอบสนองให้สอดคล้องกับความรู้สึนึกคิดและความต้องการ ของประชาชนได้

ในการประชาสัมพันธ์ตำรวจควรรู้จัก นโยบายของรัฐบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถานีตำรวจก่อน ควรทำการสำรวจประชามติก่อนที่จะทำการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้รับ ทราบถึงข่าวสารที่ต้องการให้ทราบ

2. การให้บริการแก่ชุมชน ตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไป สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ปรับปรุง บทบาท ค่านิยม และจิตสำนึกของตำรวจจาก “ผู้ปกครอง” มาเป็น “ให้บริการ” ได้ปรับปรุงการให้บริการแก่ประชาชนทั้งในและนอกสถานี โดยเน้นการอำนวยความสะดวกรวดเร็ว และการประชาสัมพันธ์ให้รู้จักขั้นตอนการให้บริการ การให้บริการสามารถกระทำได้หลายรูปแบบทั้งในรูปแบบการนำบริการต่างๆ ไปสู่ประชาชน และในรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ตำรวจ ซึ่งการพิจารณาว่าจะใช้รูปแบบใดแก่ประชาชนกลุ่มใดนั้น จะต้องพิจารณาความเหมาะสมตามสถานการณ์และสภาพพื้นที่

พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์ (2540 : 106 -107) ได้ให้ความหมายการบริการของตำรวจเป็นการปฏิบัติรับใช้โดยตำรวจและการให้ความสะดวกต่างๆ และได้กล่าวถึงการให้บริการในสายตาของตำรวจต้องมองถึงการบริการที่รวมงานด้าน การบังคับใช้กฎหมาย และงานอื่นๆ ที่ไม่ใช่การบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งอาจมีลักษณะของการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม หรือ แก้ไขปัญหาสิ่งที่รบกวนความสุขของประชาชนเข้าไปด้วย

การให้บริการของตำรวจในปัจจุบัน มีขอบเขตที่กว้างขวางและมีวิธีการที่หลากหลาย เป้าหมายของการปฏิบัติอยู่ที่การแก้ไขปัญหของประชาชนของสังคม และพยายามลดความหวาดระแวงของประชาชนโดยการสร้างความรู้จักคุ้นเคยกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนกล้าบอกร้องปัญหา ความต้องการ และความนึกคิดที่แท้จริง เพื่อจะให้บริการได้ตรงตามความต้องการของประชาชน

3. การแสวงหาความร่วมมือโดยเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ความคุ้นเคยในการทำงานร่วมกับประชาชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชุมชนอาจดำเนินการ โดยการเข้าไปร่วมงานกับสมาคมหรือองค์การที่จัดตั้งขึ้นแล้วรวมทั้งประชาชนที่รวมกันเป็นหมู่เหล่า ซึ่งเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์การทำงานร่วมกับประชาชนในสาขาวิชาชีพต่างๆ แล้วยังเป็นวิธีการที่จะชี้แนะให้ประชาชนหันเข้ามาให้ความสนใจกับปัญหาอาชญากรรม ซึ่งชุมชนนั้นๆ ประสบอยู่แล้วเข้ามามีส่วนช่วยสนับสนุนตำรวจในการแก้ไขปัญห

สรุปได้ว่า ลักษณะงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ การประชาสัมพันธ์ การให้บริการแก่ประชาชน การแสวงหาความร่วมมือ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ไม่สามารถแยกออกจากกันอย่างเด่นชัด ซึ่งในการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ นั้น ในปัจจุบัน ได้ดำเนินการในรูปแบบของกิจกรรม โครงการต่างๆ ซึ่งจะรวมงานทั้ง 3 ด้าน อันได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านชุมชนสัมพันธ์ และด้านมวลชนสัมพันธ์ เข้าด้วยกันไม่สามารถแยกปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งได้ และในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด นั้น กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ได้กำหนดโครงการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี พ.ศ.2547 ได้แก่ โครงการฟุตบอลเยาวชนนครบาลเล็ก 2004 ด้านภัยยาเสพติด , โครงการอาสาสมัครตำรวจบ้านด้านภัยยาเสพติดและอาชญากรรม โครงการตรวจเยี่ยมชุมชน เป็นต้น

คุณสมบัติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

พิทยา กล้าทอง (2545 : 39) ได้กล่าวถึง การปฏิบัติหน้าที่ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จะต้องพิจารณาคุณสมบัติของบุคคลากรอย่างละเอียดรอบคอบเป็นอันดับแรก โดยผู้ที่จะไปปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์นั้นจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีอุดมการณ์และความประพฤติดี กล่าวคือ ต้องเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เสียสละ และประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน และผู้อื่น นอกจากนั้นจะต้องเป็นผู้มีความตั้งใจจริงในการทำงานเพื่อสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับประชาชนได้

2. มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับประชาชนได้

3. มีบุคลิกดีมีลักษณะเป็นผู้นำมีความริเริ่มสร้างสรรค์อดทนอดกลั้น

4. มีไหวพริบปฏิภาณ สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และเหมาะสมเข้ากับสภาพชุมชนและพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ผ่านการอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ และชุมชนสัมพันธ์มาก่อน

6. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสม สามารถถ่ายทอดให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ

7. ความรู้ความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ เพื่อสามารถถ่ายทอดให้ประชาชนเข้าใจปฏิบัติตาม

ปัญหา ข้อขัดข้อง การปฏิบัติงาน

กรมตำรวจ (2539 : 79) ได้สรุปประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ไว้ในแผนแม่บทกรมตำรวจ ฉบับที่ 3 (2540 – 2544) ดังนี้

1. ข้าราชการตำรวจที่ถูกคัดเลือกให้เข้ามาปฏิบัติงานด้านนี้ มีความรู้และความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ทำให้ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ ขาดความสนใจในงาน เป็นผลให้การปฏิบัติไม่ได้ผลเท่าที่ควร

2. ข้าราชการตำรวจโดยทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจในงานประชาสัมพันธ์ ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ทำให้การปฏิบัติงานด้านนี้ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร และถูกมองข้ามไป

3. การผลิตและรวบรวมตำราที่ใช้ในการฝึกอบรมและปฏิบัติงาน รวมทั้งศึกษาค้นคว้าและรวบรวมองค์ความรู้ด้านนี้ยังไม่เป็นระบบที่เหมาะสม อันส่งผลให้การพัฒนานหลักสูตรและจัดทำเอกสารที่ใช้ในการฝึกอบรมบุคลากรยังไม่มีประสิทธิภาพ

4. ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ไม่ได้รับความสนใจจากผู้บังคับบัญชาเท่าที่ควร จึงทำให้ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานด้านนี้ต่อไป

5. การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยปฏิบัติบางหน่วย ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายจริง

6. การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ ยังไม่ตรงกับความต้องการของผู้ปฏิบัติเท่าที่ควร และไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

7. สื่อการประชาสัมพันธ์ยังมีไม่เพียงพอ ไม่ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ ประกอบกับสื่อที่มีอยู่ยังไม่ได้นำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ได้อย่างเต็มที่

8. ยังไม่มีการจัดสายงานเฉพาะเพื่อรับผิดชอบด้านนี้โดยตรง และผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและความสนใจควบคุมดูแลค่อนข้างน้อย

9. การศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลมาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาให้เกิดประโยชน์ต่องานด้านนี้ค่อนข้างน้อย

10. หน่วยปฏิบัติบางหน่วยยังไม่เข้าใจแนวคิดวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้บังเกิดผลดี และเป็นในทิศทางเดียวกัน

11. การปฏิบัติงานยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ และขาดความต่อเนื่องในพื้นที่และกลุ่มประชาชนเป้าหมายที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ทำให้การปฏิบัติงานไม่ได้ผลเท่าที่ควร

12. จากสภาพปัญหาของแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกันไป ตลอดจนถึงการดำเนินรูปแบบการปฏิบัติงาน ด้านประชาสัมพันธ์ ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่เป็นรูปแบบเดียวกัน ขาดความยืดหยุ่น จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องตรงประเด็น

13. การอบรมให้ความรู้ประชาชนยังไม่ครอบคลุมถึงการป้องกันอาชญากรรม การป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด การป้องกันอุบัติเหตุ ทุรกรรมเด็กเยาวชน และสตรี อย่างแท้จริง และบ่อยครั้งไม่ได้ให้ความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และมักจะเน้นหนักไปทางการฝึกอบรมประชาชนโดยไม่คำนึงถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในท้องถิ่น

จากแนวคิดในเรื่องงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ดังกล่าวข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ การให้บริการ และการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสุขภาพในชุมชน โดยมีเป้าหมายสุดท้าย คือ ความสงบเรียบร้อยของประชาชนในชุมชน ซึ่งการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ในช่วงที่ผ่านมา มีประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ต้องนำมาพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข รวมถึงการพิจารณาคัดเลือกบุคคลากร มีความสำคัญอันดับแรก โดยจะต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม เพื่อให้ได้บุคคลากรที่ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาถึงบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นการเฉพาะ ผู้ศึกษาจึงต้องนำประเด็นปัญหา และคุณสมบัติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ บางประการ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอัน

ส่งผลการต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยสาเหตุในการศึกษาครั้งนี้ ในส่วนของ ขอบเขต ภารกิจ หน้าที่ของการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จะมีเพียงใด จะได้ศึกษาแนวคิดในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

3. แนวคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

“ยาเสพติด” องค์การอนามัยโลก (WHO) (กรมการฝึกหัดครู 2525 : 84-85) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ยาหรือสารใดก็ตาม เมื่อรับเข้าสู่ร่างกายจะโดยการรับประทาน ฉีด สูบหรือ ดมติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้ว ... จะทำให้มีผลต่อร่างกายและจิตใจของผู้รับยาหรือสารนั้นในลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเสพยา หรือ สารนั้นต่อไปอีก
2. มีความโน้มเอียงที่จะต้องเพิ่มปริมาณยา หรือ สารนั้นมากขึ้นเรื่อยๆ
3. เมื่อหยุดยาหรือสารนั้น จะเกิดอาการอดยา หรือ อายากยา
4. ผู้ที่ใช้อยา หรือ สารนั้นเป็นเวลานาน จะเกิดผลร้ายต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ

“ยาเสพติด” ตามความหมายของพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 (ธีระ ชำนาญหมอก และคณะ 2539 : 4) หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุที่มีพิษเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือการใช้สารใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่ได้หมายถึง ยาสามัญประจำบ้านบางตำรับ ตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

ประเภทของยาเสพติด

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 (ธีระ ชำนาญหมอก และคณะ 2539 :

5) ได้แบ่งยาเสพติดออกเป็น 5 ประเภท ด้วยกันคือ

ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน

ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน โคเคอิน โคเคติน ผีนายา

ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยา และมียาเสพติดให้โทษในประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย เช่น ยาแก้ไอที่มีฝิ่น หรือ โคเคอินเป็นส่วนผสม

ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือ ประเภท 2 เช่น อาเซติคแอนไฮไดรด์ อาเซติลคลอไรด์

ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา พืชกระท่อม

ชนิดของยาเสพติดที่แพร่ระบาดในชุมชน

ยาเสพติดที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มีทั้งหมดกว่าร้อยชนิด แต่ในที่นี้กล่าวถึงชนิดที่สำคัญๆ และกำลังแพร่ระบาดอยู่ในชุมชน ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 3 ชนิด คือ เฮโรอีน ยาบ้า (แอมเฟตามีน) และสารระเหย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2542 : 1-2)

1. เฮโรอีน สกัดได้จากมอร์ฟีน โดยกรรมวิธีทางเคมีกับน้ำยาอะซิติกแอนไฮไดรด์ เฮโรอีน มีความร้ายแรงกว่ามอร์ฟีน ประมาณ 4-8 เท่า และร้ายแรงกว่าฝิ่นประมาณ 30-45 เท่า เฮโรอีน มี 2 ชนิด

1.1 เฮโรอีนบริสุทธิ์ เรียกว่า เฮโรอีนเบอร์ 4 เป็นผงละเอียดสีขาว ไม่มีกลิ่น รสขมจัด วิธีใช้ สูบ หรือ ผสมน้ำฉีดเข้าร่างกาย

1.2 เฮโรอีนผสม เรียกว่า เฮโรอีนเบอร์ 3 หรือ ไอระเหยเป็นเฮโรอีนไม่บริสุทธิ์ เพราะมีส่วนผสมของสารอื่นๆ ลงไปด้วย เช่น สารหนู สติกนิน กรดประสานทาง ยานอนหลับ และสีต่างๆ เป็นเกล็ดสีม่วงอ่อน สีชมพูอ่อน สีดินสุกสีน้ำตาล ใช้สูบ

ผลเสีย ผู้ใช้เฮโรอีน ร่างกายผอมซีด นัยน์ตาเหลือง บางคนหน้าตาคล้ำริมฝีปากเขียวดวงตาเหม่อลอย น้ำหนักตัวลดลงอย่างรวดเร็ว สมองเสื่อม ความคิดและความจำเสื่อมซ้ำ พุงช่าน อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย หงุดหงิด โกรธง่าย มักมีความวิตกกังวลเสมอ ง่ายต่อการชักจูงให้กระทำการใดๆ โดยไม่เกรงกลัวต่อความผิดแม้กระทั่งก่ออาชญากรรมเพื่อให้ได้ยามา มักจะอายุสั้น สาเหตุการตายมักมีโรคแทรกซ้อน หรือ เผลอตัวใช้ยาเกินขนาดไป

2. แอมเฟตามีน หรือ ยาบ้า ได้สังเคราะห์ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2430 ได้มีการนำเอามาใช้เป็นยาแก้แพ้ รักษาโรคหอบหืด โรคซึมเศร้า ต่อมาในปี พ.ศ.2480 พบว่า มีลักษณะเป็นสารเสพติดจึงถูกห้ามใช้ ยาบ้าได้เข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2510

2.1 ลักษณะและคุณสมบัติของ ยาบ้า เป็นวัตถุที่มีฤทธิ์กระตุ้นประสาท ทำให้ไม่่วง ไม่รู้สึกหิว เบื่ออาหาร เดิมผลิตออกมาในลักษณะเม็ดกลมแบนขนาดเล็ก มีรูปหัวม้า และคำว่า London ปัจจุบันลักษณะทั่วไปของยาบ้าเป็นเม็ดกลมขนาดเล็ก มีรูปและสีต่างๆ

2.2 วิธีการนำเข้าสู่ร่างกายมี 4 วิธี คือ

2.2.1 กิน เป็นวิธีดั้งเดิม

2.2.2 ฉีดเข้าเส้น

2.2.3 สูบ โดยบดคลุกกับบุหรี่สูบ

2.2.4 สูดดมควันระเหย โดยบดใส่กระดาษฟรอยด์ เรียกว่า เรือ แล้ว

ลนไฟ จากนั้นใช้หลอดกาแฟดูดควันที่ระเหยออกมา เรียกว่า จับมังกร วิธีนี้นิยมกันในหมู่นักเรียนวัยรุ่นที่เสพติดอยู่ในปัจจุบัน

2.3 อันตรายจากการใช้ยาบ้า

2.3.1 อันตรายต่อร่างกาย ทำให้หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง คลื่นไส้ อาเจียน ตาพร่า หายใจลำบาก มีไข้สูง อาการกระดูกเกร็งของร่างกาย และเสียชีวิต

2.3.2 อันตรายต่อจิตใจ ทำให้กระสับกระส่าย สับสน ตึงเครียด วิตกกังวลอย่างมาก บางครั้งควบคุมอารมณ์ไม่ได้ หวาดระแวงกลัวคนมาทำร้าย ประสาทหลอน เช่น มองเห็นภาพหลอน หนูแว่ว รู้สึกเหมือนมีแมลงไต่ตามร่างกาย

2.3.3 โทษต่อครอบครัว เกิดผลเสียหายต่อเศรษฐกิจครอบครัว ครอบครัวอยู่กันอย่างไม่มีความสุข พ่อแม่ ญาติพี่น้องกังวลกับอนาคตของลูกหลานที่ติดยาบ้า กังวลกับสุขภาพอนามัยและถูกรบกวนเรื่องการเงินจากผู้ติดยาบ้า

2.3.4 โทษต่อสังคม ผู้เสพยาบ้าอาจสร้างความวุ่นวายให้กับสังคม เช่น เมื่อเสพยาบ้าแล้วอาจจี้ตัวประกัน เกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน กรณีต้องการเสพยาบ้าแล้วหาเงินไม่ได้ อาจก่อปัญหาอาชญากรรม ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ได้

3. สารระเหย เป็นสารประกอบอินทรีย์เคมี พวกไฮโดรคาร์บอน ที่ได้จากน้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ เป็นสารที่ระเหยได้ง่ายในอุณหภูมิปกติสารเหล่านี้เป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประจำครัวเรือน ซึ่งอยู่ในรูปของตัวทำละลาย เช่น พลาสติกซีเมนต์ แลคเกอร์ ทินเนอร์ น้ำยาล้างเล็บ น้ำมันก๊าด น้ำมันเบนซินในรูปของน้ำยาพ่นฝอย เช่น สเปรย์ฉีดผม น้ำยากำจัดกลิ่น

ผลเสียจากการสูดดมสารระเหย คนที่สูดดมสารระเหยเป็นประจำ จะไอและกระแอมบ่อยๆ เพราะสารระเหยพวกไฮโดรคาร์บอนทำให้เกิดการระคายเคืองต่อเยื่อภายในจมูกและปาก การสูดดมสารระเหยอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุถึงแก่ชีวิต เพราะสารนี้ไปทำให้หัวใจเต้นผิดปกติ นอกจากนั้นยังไปทำลายประสาทและสมอง ทำให้เกิดประสาทหลอน ความจำเสื่อม ทำลายระบบต่างๆของร่างกาย ได้แก่ ระบบโลหิต ระบบกล้ามเนื้อ ระบบทางเดินหายใจ ระบบหัวใจและหลอดเลือด ซึ่งการทำลายระบบต่างๆ นั้น ยากแก่การบำบัดรักษาให้คืนสู่สภาพปกติ มีแต่ทรุดโทรมและตาย หรือ พิกการตามอวัยวะส่วนต่างๆ

สาเหตุของการติดยาเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2542 : 10) ได้สรุปสาเหตุของการติดยาเสพติดโดยส่วนใหญ่ มีสาเหตุดังนี้

1. ความอยากรลอง อยากรู้รสชาติ

2. เพื่อนติดยาเสพติดชักชวนเสพ เพราะต้องการหาสมาชิกให้มาร่วมเสพยาด้วยเพื่อจะขอเงินไปซื้อยามาเสพ หรือ บางทีหลอกว่าเสพแล้วมีผละกำลัง สมองปกอดโปร่ง หายง่วงนอน

3. ถูกหลอกให้เสพเพื่อประโยชน์ในการค้ายาเสพติด โดยที่ผู้ถูกหลอกไม่ทราบว่าสิ่งนั้นเป็นยาเสพติด

4. ขาดความระมัดระวังในการใช้ยา เพราะยาบางชนิดอาจทำให้ผู้ใช้เกิดการเสพติดได้อย่างไม่รู้ตัว ถ้าใช้ยาอย่างพร่ำเพรื่อ หรือ ใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานโดยไม่ได้รับการแนะนำจากแพทย์

5. สภาพแวดล้อมของสถานที่อยู่อาศัยที่มีการค้ายาเสพติด หรือ ผู้ติดยาเสพติด

6. เพื่อหนีปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาทางครอบครัว ปัญหาทางการเงิน เป็นต้น

แนวคิดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

แนวคิดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรดำเนินการดังนี้

1. กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานควรมีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายให้ชัดเจน โดยการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่ว่ามีปัญหายาเสพติดด้านใดบ้าง เช่น ในบางพื้นที่อาจมีปัญหาในการผลิต การค้า และการแพร่ระบาดของยาเสพติด บางพื้นที่อาจมีปัญหาเฉพาะด้านการแพร่ระบาดเท่านั้น โดยไม่มีปัญหาด้านการผลิตและการค้า และบางพื้นที่อาจยังไม่มีปัญหาด้านใดเลย การวิเคราะห์จำแนกลักษณะของพื้นที่และปัญหาที่เกิดขึ้นจะทำให้สามารถกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินงานต่อไป

2. กำหนดมาตรการในการดำเนินงานในลักษณะผสมผสาน

ผลจากความชัดเจนในการวิเคราะห์สภาพปัญหาในพื้นที่เป้าหมาย จะทำให้สามารถกำหนดมาตรการที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาได้ ในอดีตการใช้มาตรการใดๆ เพียงมาตรการเดียว ไม่สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ ดังนั้น จึงควรผสมผสานมาตรการให้เหมาะสมตามสภาพปัญหา มาตรการที่ควรนำมาใช้ในการดำเนินการ ได้แก่

1. มาตรการป้องกันยาเสพติด
2. มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. มาตรการปราบปรามยาเสพติด

3. ดำเนินงานในลักษณะองค์รวมแบบบูรณาการ

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะมีประสิทธิภาพต่อเนื่องและยั่งยืนได้ ก็ต่อเมื่อมีการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการเข้าไปในภารกิจที่หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการกันอยู่มิใช่งานพิเศษ หรือ งานฝากที่แยกส่วนออกมาดำเนินการเป็นการเฉพาะ ตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร หากแต่ควรเป็นงานเดียวกับการปฏิบัติการกิจปกติของแต่ละหน่วยงานที่ดำเนินงานกันอยู่

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายา

ประสบการณ์ในการดำเนินงานในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมาที่รัฐเป็นผู้มีบทบาทในการเข้าไปดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยประชาชนในพื้นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานนั้น ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร แนวคิดของการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยการจัดตั้งและพัฒนาองค์กรของชุมชนให้มีศักยภาพที่เข้มแข็ง เป็นผู้มีบทบาทในการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด โดยลดบทบาทของรัฐลง รัฐจะเป็นผู้มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่นั้นคิดเอง ทำเองและแก้ปัญหายาด้วยตนเอง เป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับตามวิถีทางแห่งความประชาธิปไตย ที่ใช้แก้ปัญหาในชุมชนได้ทุกเรื่อง

5. การจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในชุมชน

การดำเนินกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในชุมชนสามารถจัดทำกิจกรรมต่างๆ ได้ดังนี้

5.1 กิจกรรมด้านการป้องกันยาเสพติด

กิจกรรมด้านการป้องกันยาเสพติด เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษา ให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความตระหนักต่อปัญหายาเสพติดในชุมชน และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนให้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม กิจกรรมด้านการป้องกันยาเสพติดในชุมชน ได้แก่

5.1.1 การให้การศึกษาเพื่อการป้องกันยาเสพติดแก่ชุมชน เพื่อให้ความรู้และปรับเปลี่ยนเจตคติตลอดจนพฤติกรรมของเยาวชน ผู้นำชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวกับยาเสพติด คุณภาพชีวิตและการป้องกันตนเอง ครอบครัวและชุมชน ให้ปลอดภัยจากยาเสพติด การให้การศึกษาเพื่อการป้องกันยาเสพติดในชุมชน

5.1.2 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจถึงโทษพิษภัยของยาเสพติด สร้างเจตคติในทางต่อต้านการใช้ยาเสพติดสร้างความตระหนักในปัญหายาเสพติด หรือ สร้างพฤติกรรมที่เอื้อต่อการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดตลอดจนถึงเกิดจิตสำนึกที่จะมุ่งช่วยกันป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด

5.1.3 การจัดกิจกรรมทางเลือกให้แก่ชุมชน เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายทั้งทางสังคม อารมณ์และจิตใจ การจัดสภาพแวดล้อมของกลุ่มเป้าหมายให้สามารถมีทางเลือกในการใช้เวลาว่างที่มีอยู่ไปทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ทำให้ห่างไกลจากการใช้ยาเสพติด เป็นการส่งเสริมให้บุคคลมีความนับถือตนเองและผู้อื่น กล่าวคือ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีประโยชน์ กิจกรรมทางเลือกสำหรับกลุ่มเป้าหมายในชุมชน สามารถดำเนินการ ได้แก่ กิจกรรมประเภทกีฬา ทั้งกีฬาในร่ม และกลางแจ้ง กิจกรรมประเภทยานันทนาการ ได้แก่ การเล่นดนตรี ร้องเพลง การเต้นรำ/นาฏศิลป์ กิจกรรมประเภทศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ดอกไม้ การทำผ้าบาติก การจัดกิจกรรมนำเพื่อประโยชน์และกิจกรรมทางสังคมต่างๆ เป็นต้น

5.2 กิจกรรมแก้ไขปัญหาการใช้ยาเสพติดในชุมชน

กิจกรรมแก้ไขปัญหาการใช้ยาเสพติดในชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีพฤติกรรมเริ่มใช้ยาเสพติดและเยาวชนที่ติดยาเสพติด โดยมีเป้าหมายเพื่อหยุดพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดสำหรับเยาวชนกลุ่มเสี่ยง และให้การบำบัดรักษา ให้ความช่วยเหลือแก่เยาวชนที่ติดยาเสพติด กิจกรรมแก้ไขปัญหาการใช้ยาเสพติดในชุมชน ได้แก่

5.2.1 การใช้มาตรการแทรกแซงพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด โดยการให้หยุดพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด และอาจมีการส่งให้แพทย์รักษาอาการเจ็บป่วยอันเป็นผลจากการใช้ยาเสพติด แต่ยังไม่ติดยาเสพติด ให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรม การใช้ยาเสพติดตลอดจนมุ่งส่งเสริมให้ผู้ที่มีปัญหาสามารถที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข กิจกรรมนี้สามารถ ดำเนินการโดยนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชน เป็นต้น หรือ ชุมชน อาจสร้างบุคลากรขึ้นมาเพื่อปฏิบัติการด้านนี้ได้เอง โดยการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงาน ด้านนี้เช่น ผู้นำชุมชน ผู้นำเยาวชน พระ ฯลฯ

5.2.2 การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มเป้าหมายที่ติดยาเสพติดในชุมชน สามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือการสอดส่องผู้ติดยาเสพติดไปยังสถานบำบัดรักษา หรือ ดำเนินการโดยอาสาสมัครในชุมชน โดยมีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบด้านการบำบัดรักษา ให้ความช่วยเหลือร่วมมือ อาสาสมัครที่เกิดขึ้นในชุมชนจนมีบทบาทในการค้นหาตัวผู้ติดยาเสพติด ให้คำปรึกษา แนะนำและชักจูงให้ผู้ติดยาเสพติดเข้ามาสู่กระบวนการบำบัดรักษา ช่วยในการควบคุมและติดตามผลการบำบัดรักษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือประคับประคองดูแลให้กำลังใจแก่ผู้ติดยาที่ผ่านกระบวนการถอนพิษยาเสพติดเรียบร้อยแล้วให้สามารถยืนหยัดงดใช้ยาเสพติดได้ในที่สุด

5.3 การป้องปรามยาเสพติดในชุมชน

กิจกรรมป้องปรามยาเสพติดในชุมชนมีวัตถุประสงค์เพื่อลดโอกาสการกระทำผิดเกี่ยวกับการซื้อขาย การเสพยาเสพติดในชุมชน ได้แก่ การสร้างเขตปลอดยาเสพติดในชุมชน โดยมีกิจกรรมการตรวจสุขภาพและสารเสพติดในร่างกาย การใช้มาตรการการลงโทษทางสังคม แก่ผู้ที่มีส่วนในการค้า การเสพยาเสพติด การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด โดยให้สมาชิกในกลุ่มร่วมมือกัน ในการช่วยกันสอดส่องดูแลความเรียบร้อยและการกระทำผิดด้านยาเสพติดในชุมชน โดยมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงาน / เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อร่วมมือในการรักษาความเรียบร้อยดังกล่าว

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กองบังคับการตำรวจนครบาล 8

กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ได้ตระหนักถึงพิษภัย และปัญหาของยาเสพติด เพื่อให้การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย ดำรงความเข้มแข็งของพลังแผ่นดิน ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ ประจำปี 2547 สามารถสรุปแนวคิด ยุทธศาสตร์ มาตรการในการดำเนินการ ดังนี้

1. สถานการณ์ และแนวโน้ม

ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะพื้นที่เป้าหมายสำคัญ (Heartland) ยังคงมีผู้ค้า/ผู้จำหน่ายรายสำคัญที่ยังคงหลงเหลืออยู่ไม่สามารถจับกุมได้อีกจำนวนหนึ่ง และยังอาจมีผู้ค้า/ผู้จำหน่ายรายใหม่เกิดขึ้น ซึ่งมีการพัฒนาเทคนิค วิธีการกระทำความผิด เพื่อหลบหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ตลอดเวลา รัฐบาล โดย ฯพณฯ พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร มีนโยบายในการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง และได้ประกาศสงครามกับยาเสพติด เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546 ที่ผ่านมา

กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ได้ดำเนินการเพิ่มความเข้มแข็งในการสืบสวนปราบปรามอย่างจริงจังและต่อเนื่องตลอดมา ซึ่งส่งผลให้สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่ในภาวะที่ควบคุมได้ แต่หากว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่คงไว้ซึ่งการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดต่อไป หรือดำเนินการต่อสู้แต่ขาดการเข้มงวด กวดขันอย่างจริงจังกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และไม่พยายามพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งดังที่เคยปฏิบัติมา เชื่อว่า ยาเสพติดจะกลับมาอีก จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์และขั้นตอนการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (Road map) ในระยะที่ 3 ตั้งแต่ 3 ธันวาคม 2546 - 30 กันยายน 2547 โดยมีเป้าหมายเพื่อดำรงความเข้มแข็งของพลังแผ่นดิน ชุมชนเพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน กัดดันผู้เสพ / ผู้ติดที่ยังหลงเหลืออยู่ในพื้นที่ออกมารายงานตัวเข้ารับการรักษาด้วยความสมัครใจ หากไม่สมัครใจให้ดำเนินการจับกุมส่งตรวจพิสูจน์สารเสพติดเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการบังคับบำบัด เพื่อตัดวงจร ไม่มีผู้เสพ / ผู้ติดเหลืออยู่ในชุมชน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อสืบสวนปราบปราม จับกุมยึดทรัพย์ผู้ค้า / ผู้จำหน่ายที่ยังหลงเหลือและผู้ค้า/ ผู้จำหน่ายรายใหม่อย่างต่อเนื่อง ในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 8

2.2 เพื่อกัดดันผู้เสพ/ผู้ติดที่ยังหลงเหลืออยู่ในพื้นที่ ให้ออกมารายงานตัวเข้ารับการรักษาด้วยความสมัครใจ หากไม่สมัครใจให้ดำเนินการจับกุมส่งตรวจพิสูจน์สารเสพติดเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการบังคับบำบัดทุกราย

2.3 เพื่อเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสพติด และเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในพื้นที่ ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นพิเศษ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

2.4 เพื่อประสานเครือข่ายของพลังแผ่นดิน – ชุมชนที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่ให้มีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา

3. เป้าหมาย

3.1 ชุมชนที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 8

3.2 สืบสวนจับกุม ปราบปรามผู้ค้า/ผู้จำหน่ายยาเสพติดรายสำคัญ ที่ยังหลงเหลืออยู่และรายใหม่

3.3 สืบสวนจับกุม ปราบปรามผู้ค้า/ผู้จำหน่ายยาเสพติดรายย่อย ที่ยังหลงเหลืออยู่และรายใหม่ให้หมดไปจากพื้นที่

3.4 กวดขันผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติดที่ยังหลงเหลืออยู่ในชุมชนให้เข้ารับการฟื้นฟูบำบัดรักษา ทั้งแบบสมัครใจและบังคับบำบัด

3.5 มีชุดปฏิบัติการด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ และเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติดในชุมชน โดยตำรวจชุมชนสัมพันธ์

3.6 ดำรงความเข้มแข็ง – ชุมชนเพื่อเอาชนะยาเสพติด

4. แนวคิดการปฏิบัติ

4.1 ดำรงความมุ่งหมายในการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยมุ่งสร้างความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหา

4.2 เฝ้าระวังปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดด้วยกลไกทุกระดับ จะต้อง มีศักยภาพและขีดความสามารถที่จะเฝ้าระวังดูแลและควบคุมสถานการณ์ปัญหาด้วยตนเอง

4.3 บริหารจัดการอย่างบูรณาการ

4.4 สลายปัจจัยเงื่อนไขที่เป็นมูลเหตุของปัญหา

5. ยุทธศาสตร์การดำเนินการ

5.1 ยุทธศาสตร์การควบคุมผู้ค้า และตัวยาเสพติด (Supply) ไม่ให้มีการผลิต นำเข้า และค้าในทุกพื้นที่ โดยมีการปฏิบัติดังนี้

5.1.1 ปราบปรามจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายใหม่ และที่ยังเหลืออยู่ และดำเนินการด้านทรัพย์สิน

5.1.2 เฝ้าระวังตัวยาที่จะเข้ามาทดแทน และควบคุมเคมีภัณฑ์ที่เป็นสารตั้งต้น

5.1.3 ติดตาม ควบคุม ดูแล และช่วยเหลือผู้ที่ผ่านโครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน ไม่ให้กลับมาค้ายาเสพติด

5.2 ยุทธศาสตร์ด้านแก้ไขปัญหาลูกเสพ / ผู้ติดยาเสพติด (Demand) โดย
การบำบัดฟื้นฟู พัฒนาผู้ติดยาเสพติดให้สามารถใช้ชีวิตปกติ และติดตามดูแลช่วยเหลือมิให้กลับมา
เสพซ้ำ โดยมีการปฏิบัติ ดังนี้

5.2.1 Re-X-Ray กัดฟัน ชักจูงผู้ติดยา / ผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่ระบบ
ฟื้นฟูพัฒนา

5.2.2 ติดตาม ช่วยเหลือ ดูแล พัฒนาผู้เสพ/ผู้ติดยา ที่ผ่านการ
บำบัดรักษามิให้กลับมาเสพซ้ำ

5.2.3 ปรับทัศนคติและเตรียมความพร้อมของสังคม ชุมชน อาสา-
สมัครเพื่อดูแลผู้เสพ/ผู้ติดยา คั่นส่งสังคม

5.2.4 พัฒนาระบบทะเบียนผู้เสพ/ผู้ติดยา ในการนำมาใช้ประโยชน์

5.3 ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
(Potential Demand) โดยสร้างพลังแผ่นดินชุมชนเข้มแข็ง โดยมีการปฏิบัติดังนี้

5.3.1 สร้างภูมิคุ้มกันโดยให้การศึกษา สร้างความตระหนักโทษ
พิษภัยยาเสพติด

5.3.2 พัฒนาศักยภาพในกลุ่มในเด็กและเยาวชน

5.3.3 จัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์

5.3.4 จัดระเบียบและควบคุมแหล่งแพร่ระบาดยาเสพติด

5.3.5 สร้างครอบครัว ชุมชนเข้มแข็ง

5.3.6 ดำรงไว้ซึ่งความเข้มแข็งของแผ่นดิน และเสริมศักยภาพของ
ผู้ประสานพลังแผ่นดิน ให้สามารถดูแลครอบครัว เพื่อนฝูง ชุมชน และสังคมให้ปลอดภัยจากยาเสพติด

5.4 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ มีเจ้าภาพดำเนินงาน
ทุกด้าน ทุกระดับ โดยมีการปฏิบัติดังนี้

5.4.1 ดำรงสภาพความเข้มแข็งขององค์กรปฏิบัติการระดับพื้นที่ให้
สามารถเฝ้าระวัง ดูแลรับผิดชอบพื้นที่

5.4.2 บูรณาการนโยบาย แผน งบประมาณ การดำเนินการ

6. มาตรการในการปฏิบัติ

6.1 ด้านการป้องกัน

6.1.1 ปรับทัศนคติของประชาชนต่อผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติด และ
เตรียมความพร้อมสังคม ชุมชน ในการต้อนรับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดให้ใช้ชีวิตในชุมชนได้เป็นปกติ

6.1.2 ป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเสี่ยงเข้าไปใช้ยาเสพติด

6.1.3 เฝ้าระวังปัญหาการแพร่ระบาดยาเสพติดในพื้นที่ โดยให้แต่ละ
สถานี่สำรวจดำเนินการ โดยจำแนกพื้นที่ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 : กลุ่มพื้นที่ ๗ แก้ไขปัญหายาเสพติดได้แล้ว และสามารถดำรงความเข้มแข็งการต่อสู้ยาเสพติดได้อย่างยั่งยืน

กลุ่มที่ 2 : กลุ่มพื้นที่ ๗ ควบคุมปัญหายาเสพติดได้ แต่ยังไม่สามารถดำรงความเข้มแข็งต่อสู้ยาเสพติดได้อย่างยั่งยืน

กลุ่มที่ 3 : กลุ่มพื้นที่ ๗ ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ และไม่สามารถดำรงความเข้มแข็งการต่อสู้ยาเสพติดได้

6.1.4 ให้ชุดเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของแต่ละสถานี เผาระวังปัญหาเสพติด ปฏิบัติการด้านมวลชน และเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่กลุ่มที่ 2 และที่ 3

6.1.5 ส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชน ให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และห่างไกลยาเสพติด

6.2 ด้านการปราบปราม

6.2.1 ให้แต่ละหน่วยทำการ Re-X-Ray ตรวจสอบประเมินสถานภาพปัญหาเสพติดในพื้นที่ โดยให้แต่ละสถานีจำแนกผู้ค้า / ผู้จำหน่ายยาเสพติดทั้งรายสำคัญ และรายย่อย ออกเป็น 3 ประเภท คือ

ประเภท 1 ที่เลิกค้า / จำหน่ายยาเสพติดแล้ว

ประเภท 2 ที่ยังไม่แน่ใจว่าจะเลิกค้า / จำหน่ายยาเสพติด

ประเภท 3 ที่ยังไม่เลิกค้า / จำหน่ายยาเสพติดแล้ว

6.2.2 ให้แต่ละหน่วยดำเนินการสืบสวนปราบปราม จับกุม และยึดทรัพย์สินผู้ค้า/ ผู้จำหน่ายยาเสพติดที่ยังหลงเหลืออยู่ในเขตพื้นที่ โดยเฉพาะประเภทที่ 2 , 3 และผู้ค้ารายใหม่อย่างต่อเนื่อง จนผู้ค้าหมดไปจากพื้นที่

6.2.3 ให้เน้นการสืบสวน จับกุมปราบปรามผู้ค้า/ผู้จำหน่ายยาเสพติดรายสำคัญ และรายย่อยในพื้นที่เป้าหมายสำคัญ (Heartland) ด้วยมาตรการทุกรูปแบบ รวมทั้งบูรณาการกำลังจากพื้นที่ใกล้เคียงการสนับสนุนจากหน่วยอื่น

6.2.4 กรณีเกินขีดความสามารถของหน่วย ให้ร้องขอกำลังหน่วยเหนือตามลำดับชั้น

6.3 ด้านการสอบสวน

6.3.1 เมื่อมีการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้มีการสืบสวนขยายผลให้ถึงผู้เกี่ยวข้องทุกราย รวมทั้งร่วมกับฝ่ายสอบสวนดำเนินการขยายผลในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดโดยใช้มาตรการตาม พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 และ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

6.3.2 ในกรณีที่มีพยานหลักฐานยืนยันการกระทำความผิด ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำเกี่ยวกับยาเสพติดทุกข้อหา

6.4 ด้านการบำบัดรักษา

6.4.1 ให้แต่ละหน่วยทำการ Re-X-Ray ตรวจสอบและประเมินสถานภาพปัญหาเสพติดในพื้นที่ โดยให้แต่ละสถานีตำรวจจำแนกผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติด ออกเป็น 3 ประเภท คือ

ประเภท 1 ที่เลิกเสพ / ติดยาเสพติดแล้ว

ประเภทที่ 2 ยังไม่แน่ใจว่าจะเลิกเสพ / ติดยาเสพติด

ประเภทที่ 3 ยังไม่เลิกเสพ / ติดยาเสพติด

6.4.2 กดดันติดตามผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติดที่ยังหลงเหลือในพื้นที่ โดยเฉพาะประเภทที่ 2 และ 3 ให้ออกมารายงานตัวเข้ารับการรักษาด้วยความสมัครใจ กรณีไม่สมัครใจให้จับกุมส่งตรวจพิสูจน์สารเสพติด เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการบังคับทุกราย

6.5 ด้านการบริหารจัดการ

6.5.1 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจบริหารจัดการอย่างบูรณาการ โดยบริหารงานทุกด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด

6.5.2 ร่วมปฏิบัติและประสานงานกับหน่วยที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด และสนับสนุนการปฏิบัติ เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

6.5.3 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานี รองผู้กำกับการ ฝ่ายป้องกันปราบปราม ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ฝ่ายจราจร และสารวัตรป้องกันปราบปราม สารวัตรสืบสวน และสารวัตรจราจรลงไปตรวจเยี่ยมชุมชนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยใช้หลักการแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบ (AREA APPROACH)

6.5.4 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยเด็ดขาด หากมิให้ดำเนินการทางวินัยและทางอาญา กรณีมีพยานหลักฐานไม่เพียงพอ ให้พิจารณาลงโทษทางปกครอง

7. การดำเนินโครงการ / กิจกรรม

กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ได้ดำเนินโครงการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างตำรวจกับประชาชน แสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน เพื่อเสริมสร้างให้ชุมชนเป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืนจัดตั้งซึ่งยาเสพติด โดยให้มีการประเมินผลตามแบบประเมินที่กำหนดทุก 3 เดือน มีโครงการ ที่ดำเนินการในปี 2547 ดังนี้

7.1 โครงการฟุตบอลนครบาลลีก 2004 ด้านภัยยาเสพติด

กำหนดเป้าหมาย คือ เยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนและสถานศึกษา

7.2 โครงการอาสาสมัครตำรวจบ้านแจ้งข่าวยาเสพติด และอาชญากรรม

กำหนดเป้าหมาย คือ การสร้างอาสาสมัครตำรวจบ้านในชุมชนฯ ละ

10 คน

4. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ในเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สุทธิ ทองประเสริฐ (2528 : 155) สรุปว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือ พอใจ ที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงานและผู้ปฏิบัติงานนั้น ได้รับการตอบสนองของความต้องการของเขาได้

กิติมา ปรีดาติลก (2529 : 321) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่า ความชอบ หรือ พอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงานและผู้ปฏิบัติงานนั้น ได้รับการตอบสนองของความต้องการ

สเตราส์ (Strauss 1980 : 119 – 121) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่า เป็นความรู้สึกพึงพอใจในงานที่ทำเต็มที่ที่จะปฏิบัติงานนั้น ให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

กู๊ด (Good 1973: 320) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่า หมายถึง คุณภาพ สภาพ หรือ ระดับความพึงพอใจของบุคคลที่มีผลมาจากความสนใจ และเจตคติของเขาที่มีต่อการปฏิบัติงานนั้น

จากแนวคิดข้างต้น สรุปความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้ว่า คือ ความรู้สึก นึกคิดของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่องานที่ทำ ซึ่งเป็นความรู้สึกในทางบวก ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

อุทัย หิรัญโต (2515 : 181-182) เห็นว่า ความพึงพอใจมีความสำคัญต่อการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ โสภณ ณ พัทลุง (2537 : 26) ดังนี้

1. ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ผู้ปฏิบัติงานจะได้ใช้ศักยภาพของตนให้เกิดผลอย่างเต็มที่
2. เกื้อหนุนให้เกิดระเบียบข้อบังคับขององค์กร เกิดผลในด้านการควบคุมความประพฤติของบุคคลในหน่วยงาน
3. ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
4. เกื้อหนุนแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในกิจกรรมต่างๆ

จะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องาน ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการทำงาน ในการวิจัยครั้งนี้ จึงควรศึกษาถึงปัจจัยด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ว่าส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เพียงใด

5. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน

Herzberg (อ้างถึงใน ระพีพัฒน์ ปาละวงศ์ 2532 : 13 -16) ได้เสนอทฤษฎีสองปัจจัย โดยสรุปปัจจัยสำคัญ 2 ประการ ที่สัมพันธ์กับความชอบหรือไม่ชอบในงานของแต่ละบุคคล คือ

1. ปัจจัยจูงใจ (Motivation factor)
2. ปัจจัยค้ำจุน (Maintenance factor)

ปัจจัยจูงใจ

ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรงเพื่อจูงใจให้คนชอบและรักงานที่ปฏิบัติเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความพึงพอใจแก่บุคคลในองค์กร ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นปัจจัยที่สามารถสนองตอบต่อความต้องการภายในของบุคคล อันได้แก่

1. ความสำเร็จในการทำงาน หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นและประสบความสำเร็จอย่างดี เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ การรู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เมื่อผลงานสำเร็จจึงจะเกิดความรู้สึกพอใจและปลานปลื้มในผลสำเร็จของงานนั้นๆ

2. การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อน จากผู้มาขอรับคำปรึกษาหารือ จากบุคคลในหน่วยงาน การยอมรับนี้อาจจะอยู่ในรูปของการยกย่องชมเชย แสดงความยินดี การให้กำลังใจ หรือการแสดงออกอื่นใดที่สื่อให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถ เมื่อได้ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดบรรลุผลสำเร็จ การยอมรับนับถือจะแฝงอยู่กับความสำเร็จในงานด้วย

3. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ หมายถึง งานที่น่าสนใจ งานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทนายให้ต้องลงมือทำ หรือ เป็นงานที่มีลักษณะสามารถกระทำได้ตั้งแต่ต้นจนจบโดยลำพังแต่ผู้เดียว

4. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ ไม่มีการตรวจหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

5. ความก้าวหน้า หมายถึง ได้รับเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นของบุคคลในองค์การ มีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม หรือ การได้รับการฝึกอบรม

ปัจจัยค้ำจุน

ปัจจัยค้ำจุน หรือ อาจเรียกว่า ปัจจัยสุขอนามัย หมายถึง ปัจจัยที่จะค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา ถ้าไม่มีหรือมีในลักษณะไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์การ บุคคลในองค์การจะเกิดความไม่ชอบงานขึ้น และเป็นปัจจัยที่มาจากภายนอกตัวบุคคล ได้แก่

1. เงินเดือน หมายถึง เงินเดือน และการเลื่อนขั้นเงินเดือน ในหน่วยงานนั้น ๆ เป็นที่พอใจของบุคลากรที่ทำงาน

2. โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต นอกจากจะหมายถึง การที่บุคคลได้รับการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งภายในหน่วยงานแล้ว ยังหมายถึงสถานการณ์ที่บุคคลสามารถได้รับความก้าวหน้าในวิชาชีพด้วย

3. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน หมายถึง การติดต่อไม่ว่าจะเป็นกิริยาวาจาที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างดี

4. สถานะของอาชีพ หมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม มีเกียรติและศักดิ์ศรี

5. นโยบายและการบริหารงาน หมายถึง การจัดการและการบริหารงานในองค์การ การติดต่อสื่อสารภายในองค์การ

6. สภาพการทำงาน หมายถึง สภาพทางกายภาพของงาน ลักษณะสิ่งแวดล้อม เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ

7. ความเป็นอยู่ส่วนตัว หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี อันเป็นผลที่ได้รับจากงานในหน้าที่ของเขา เช่น การที่บุคคลต้องถูกย้ายไปทำงานในที่แห่งใหม่ ซึ่งห่างไกลจากครอบครัวทำให้เขาไม่มีความสุขและไม่พอใจกับงานในที่แห่งใหม่

8. ความมั่นคงในงาน หมายถึง ความรู้ของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในการทำงาน ความยั่งยืนของอาชีพ หรือ ความมั่นคงขององค์กร

9. วิธีการปกครองบังคับบัญชา หมายถึง ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงาน หรือความยุติธรรมในการบริหาร

จากแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของบุคคลากรนั้น จะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการที่จะทำให้บุคคลากรเกิดความชอบ หรือ ไม่ชอบในงานนั้น ๆ ผู้ศึกษาจึงได้นำปัจจัยบางประการจากแนวคิดดังกล่าว ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค และลักษณะคุณสมบัติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น มาเป็นตัวแปรในการศึกษาเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ในครั้งนี้

6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรม และค้นคว้าเอกสาร ผลงานวิจัยต่างๆ ซึ่งยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยตรง แต่มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังต่อไปนี้

ประหยัด นาลา (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์กรณีศึกษา สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่เป้าหมายที่จัดกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับพื้นที่เป้าหมาย พบว่า งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีส่วนช่วยลดปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอบายมุข ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน นอกจากนั้นยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน

ดุสิต วาสีประโคน (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษา บทบาทการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาในคดีอาญา ส่วนใหญ่ เห็นว่าจำนวนพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานในปัจจุบันมีไม่เพียงพอ และผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า พนักงานสอบสวนที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ จะมีบทบาทการปฏิบัติงานในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาในคดีอาญา มากกว่า พนักงานสอบสวนที่มีความรู้ ความเข้าใจ และความพร้อมในการปฏิบัติงานตามกฎหมายรัฐธรรมนูญน้อยกว่า อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านภูมิหลัง ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาในคดีอาญาแต่อย่างใด

ธีระบุรณ สมบุรณ (2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาอุปสรรคและการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา สรุปได้ว่า

1. กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งปริมาณและคุณภาพ มีไม่เพียงพอต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย
2. เงินงบประมาณและสวัสดิการ มีปัญหาเกี่ยวกับการเงินงบประมาณของตำรวจ ซึ่งได้แก่ เบี้ยเลี้ยงในการออกตรวจตราท้องที่ ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายติดตามคนร้าย เงินเดือนไม่พอใช้ บ้านพักไม่เพียงพอ
3. ยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง ยานพาหนะในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอและมีสภาพเก่า ต้องซ่อมแซมเสมอ ขาดน้ำมันเชื้อเพลิง
4. เครื่องมือสื่อสารและเครื่องมือเครื่องใช้ ไม่เพียงพอ เมื่อมีการเสียหายไม่มีการซ่อมแซม หรือส่งรุ่นใหม่มาทดแทน

วิชัย วงศ์วิรุฬ (2530 อ้างถึงใน ชูสวัสดิ์ จันทรโรจนกิจ 2541) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการสืบสวนคดีอุจฉกรรจ์ ในเขตพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยภายในหน่วยงาน ได้แก่ งบประมาณ สวัสดิการ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ส่วนภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ อายุ จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ การศึกษา อายุราชการ ชั้นยศ และการได้รับการฝึกอบรม ไม่มีอิทธิพลต่อการสืบสวนคดีของตำรวจ

พินิจ แผลงยงค์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในงานชุมชนสัมพันธ์ของกรมตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองอุบลราชธานี พบว่า ปัจจัยด้านความร่วมมือร่วมใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ มีผลต่อความสำเร็จของงานชุมชนสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านการจัดสวัสดิการบำรุงขวัญ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ ไม่มีผลต่อความสำเร็จต่องานชุมชนสัมพันธ์ ส่วนปัจจัยด้านความคิดเห็นทัศนคติและความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีผลต่อความสำเร็จของงานชุมชนสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ยงยศ ชีอัสตัยคมสัน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทัศนคติกรรมการชุมชนต่อนบทบาทของตำรวจชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้าในเขตตลิ่งชัน พบว่า ปัจจัยภูมิหลัง ได้แก่ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงานของกรรมการชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของกรรมการชุมชนที่มีต่อบทบาทของตำรวจชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในส่วนของทัศนคติของกรรมการชุมชนต่อบทบาทของตำรวจชุมชน ด้านการป้องกัน และด้านการบริการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการระงับการปราบปรามอยู่ในระดับปานกลาง

สมศักดิ์ เทพงามถ้วน (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเจ้าหน้าที่ แบ่งแยกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านการป้องกัน ได้แก่ ลักษณะงานป้องกันการใช้สารระเหย และมาตรการป้องกันยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร กลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชน มักไม่เชื่อตามสื่อที่เผยแพร่
2. ด้านการปราบปราม สารระเหยหาซื้อง่าย ทำให้จับกุมทำได้ยาก เพราะเป็นของถูกกฎหมาย เจ้าหน้าที่มีกำลังไม่เพียงพอ ผู้เสพสารระเหย จำนวนมากกระจายอยู่ทั่วไป ทำให้ยากแก่การจับกุม ประกอบกับผู้กระทำผิดมักเป็นเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 17 ปี ที่กฎหมายไม่เอาโทษ ทำให้เจ้าหน้าที่หลีกเลี่ยงการจับกุม
3. ด้านบำบัดรักษา การบำบัดรักษายังไม่มีวิธีการที่เหมาะสม หรือมีประสิทธิภาพเพียงพอ ไม่มีเจ้าหน้าที่โดยตรงในการนำตัวผู้ที่ศาลสั่งให้เข้ารับการบำบัดรักษาส่งสถานพยาบาล กฎหมายขาดสภาพบังคับให้ผู้ติดยาเสพติดต้องเข้ารับการบำบัดรักษา และกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชน ไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษา

วิสาสินี วิจารณ์บุตร (2534) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาทัศนคติของบุคคลากรทางการแพทย์ ต่อปัญหายาบ้า และแนวทางการแก้ไขป้องกัน ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลธัญญารักษ์ พบว่า บุคคลากร ส่วนใหญ่ร้อยละ 97.7 เห็นด้วยกับแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหายาบ้า โดยการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาบ้าและวิธีการแก้ไขปัญหายาบ้าในหน่วยงานและสถานประกอบการต่างๆ โดยอาศัยสื่อมวลชนทุกแขนงในการกระจายข่าวสารไปสู่กลุ่มเป้าหมาย และประชาชนทั่วไป พร้อมทั้งควรส่งเสริมกิจกรรมด้านอื่น ๆ อาทิเช่น นันทนาการ กีฬา ดนตรี ฯลฯ เพื่อให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานหันไปสนใจ แทนการใช้อยาเสพติด

จากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า บทบาทการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือ พฤติกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อ บทบาทการปฏิบัติงานได้เป็น 2 ด้าน คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัวของผู้ปฏิบัติงาน หรือ ปัจจัยทางด้านภูมิหลัง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ สรุปตัวแปรในแต่ละกลุ่มได้ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านภูมิหลัง ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา ชั้นยศ ระยะเวลา การปฏิบัติหน้าที่ การได้รับการฝึกอบรม
2. ปัจจัยเกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ได้แก่ ความพร้อมในการปฏิบัติงาน ความรู้ ความเข้าใจในงานชุมชนสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับปริมาณงาน ความพอใจในงาน การได้รับสวัสดิการ การได้รับสนับสนุนงบประมาณ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research design) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) และการสัมภาษณ์ทางลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative research design) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาในครั้งนี้จะมุ่งศึกษาถึงบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน ดังนั้น กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย 2 กลุ่ม คือ

1.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจ

ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ทั้งในระดับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติหรือชุดปฏิบัติการ ซึ่งมีด้วยกันทั้งสิ้น 11 ชุดปฏิบัติการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 66 คน โดยทำเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด 66 คน คิดเป็น 100% รายละเอียด ดังนี้

ตาราง 1 : โครงสร้างการประกอบกำลัง ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ลำดับ	สถานีดำรวจ	ผู้บริหาร	ชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์	
			ชั้นสัญญาบัตร	ชั้นประทวน
1.	บางยี่เรือ	สารวัตรป้องกันปราบปราม	1 นาย	4 นาย
2.	ตลาดพลู	สารวัตรป้องกันปราบปราม	1 นาย	4 นาย
3.	บุปผาราม	สารวัตรป้องกันปราบปราม	1 นาย	4 นาย
4.	ลำห่อ	สารวัตรป้องกันปราบปราม	1 นาย	4 นาย
5.	บุคคโล	สารวัตรป้องกันปราบปราม	1 นาย	4 นาย

6.	สมเด็จพระเจ้าพระยา	สารวัตรป้องกันปราบปราม	1 นาย	4 นาย
7.	ราชบุรณ	สารวัตรป้องกันปราบปราม	1 นาย	4 นาย
8.	บางมด	สารวัตรป้องกันปราบปราม	1 นาย	4 นาย
9.	ทุ่งครุ	สารวัตรป้องกันปราบปราม	1 นาย	4 นาย
10.	ปากคลองสาน	สารวัตรป้องกันปราบปราม	1 นาย	4 นาย
11.	บางคอแหลม	สารวัตรป้องกันปราบปราม	1 นาย	4 นาย
รวม		11 นาย	11 นาย	44 นาย

ที่มา : กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 : 2546

1.2 ผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 166 ชุมชน จำนวน 166 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาเก็บตัวอย่างจากผู้นำชุมชน ตามสัดส่วน ของแต่ละสถานีตำรวจ ใช้
โควตาร้อยละ 30 (บุญชม ศรีสะอาด 2543 : 27-32) ได้กลุ่มตัวอย่าง 50 คน และใช้การสุ่มแบบบังเอิญ
(Accidental Sampling)

ตาราง 2 : จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน ตามสัดส่วนโควตาของแต่ละสถานีตำรวจ

ลำดับ	สถานีตำรวจ	จำนวนผู้นำชุมชน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 30%
1.	บางยี่เรือ	14	4
2.	ตลาดพลู	10	3
3.	บุปผาราม	12	4
4.	ลำเหร่	23	7
5.	บุคคโล	12	4
6.	สมเด็จพระเจ้าพระยา	21	6
7.	ราชบุรณ	39	12
8.	บางมด	24	7
9.	ทุ่งครุ	11	3
รวม		166	50

ที่มา : กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 : 2546

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ชุด ตามประชากรเป้าหมาย ดังนี้

2.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แบ่งได้เป็น 4 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิด เกี่ยวกับปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงข้อเดียว หรือเติมข้อความในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง ประกอบด้วยคำถามในเรื่อง อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ชั้นยศ ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ การได้รับการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการทัศนคติของตำรวจที่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ประกอบด้วย ความพร้อมในการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ความพอใจในงาน การได้รับสวัสดิการ การได้รับสนับสนุนงบประมาณ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสำรวจความคิดเห็น ข้อเสนอแนะปรับปรุงการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้เป็นอิสระ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องแท้จริง

2.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้นำชุมชน แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิด เกี่ยวกับปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงข้อเดียว โดยคำถามในตอนนี้ ประกอบด้วยคำถามในเรื่อง ได้แก่ อายุ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการทัศนคติความพอใจของผู้นำชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสำรวจความคิดเห็น ข้อเสนอแนะปรับปรุงการและความต้องการของผู้นำชุมชน ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้เป็นอิสระ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

โดยผู้ศึกษาได้ออกแบบสอบถามในลักษณะมาตราวัดแบบประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert Summated Rating Scale) ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยผู้ศึกษาให้คะแนนประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

กรณีเป็นคำถามในเชิงลบ (Negative Question) ได้กำหนดคะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	1	คะแนน
เห็นด้วย	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	5	คะแนน

กรณีเป็นคำถามในเชิงบวก (Positive Question)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	เท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	1	คะแนน

เกณฑ์การพิจารณาขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการแปลผลข้อมูล กำหนดไว้เป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การพิจารณาจากพิสัย ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{พิสัย} &= (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / 5 \\
 &= (5 - 1) / 5 \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ยที่ได้นำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.21 – 5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.41 – 4.20	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.61 – 3.40	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.81 – 2.60	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.80	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและตรวจสอบข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดสอบและประเมินคุณภาพของแบบสอบถามเพื่อหาความเชื่อมั่นดังต่อไปนี้

3.1 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและแก้ไขด้านเนื้อหาให้มีความเหมาะสมด้านภาษา และความชัดเจนของคำถาม

3.2 ทำการปรับปรุง แก้ไขเนื้อหาตามที่ได้รับการตรวจสอบและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้เกิดความชัดเจนของข้อความคำถาม

3.3 นำร่างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จิตวิทยา และด้านงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity)

3.4 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทำการทดลองใช้ (Try-out) วิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 30 ชุด และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าวอีก จำนวน 30 ชุด

จากนั้น จึงนำผลที่ได้จากแบบสอบถามดังกล่าวมาทำการทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น โดยวิธีความคงที่ภายใน (Internal Consistence) ด้วยสูตร Cronbach's Alpha Coefficient (บุญชม ศรีสะอาด 2543 : 36) ดังนี้

$$r = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ r = ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น Alpha Coefficient

k = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมดแต่ละข้อยกกำลังสอง

คำนวณค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7103

คำนวณค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 3 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7382

คำนวณค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8860

3.6 นำข้อบกพร่องของแบบสอบถามที่ได้รับการทดสอบแล้ว มาทำการปรับปรุงแก้ไขขั้นสุดท้าย ก่อนนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตามกลุ่มเป้าหมายประชากรทั้ง 2 ชุด ดังนี้

4.1 การเก็บข้อมูลตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ตามสถานีตำรวจนครบาลต่างๆ 11 สถานี ด้วยตนเอง พร้อมทั้งอธิบายข้อคำถามในแต่ละส่วนให้เกิดความกระจ่าง เพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการตอบแบบสอบถาม และรับแบบสอบถามคืนภายใน 5 วัน โดยได้รับคืน 66 ชุด คิดเป็น 100% ของกลุ่มประชากร

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้นำชุมชนของแต่ละชุมชน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการลงชุมชนแจกแบบสอบถามเองส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่ง ได้ประสานขอความร่วมมือจากเพื่อนข้าราชการตำรวจ ผู้เกี่ยวข้อง คือ รองสารวัตรป้องกันปราบปรามของแต่ละสถานีตำรวจ ซึ่งเป็นนายตำรวจระดับชั้นสัญญาบัตร ให้ช่วยนำแบบสอบถามลงไปแจกให้กับผู้นำชุมชน พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ และให้ตอบตามความเป็นจริง โดยกำหนดเวลาในการรับแบบสอบถามคืนภายใน 7 วัน โดยได้รับคืน 50 ชุด คิดเป็น 100% ของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นได้รวบรวมแบบสอบถามนำไปดำเนินการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดไว้

5.2 จัดทำคู่มือลงรหัสตามแบบสอบถาม

5.3 นำข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถามมาลงรหัสในแบบฟอร์มลงรหัส

5.4 นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / For Windows (Statistical Package for the Social Science / For Windows)

5.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

5.5.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) บรรยายลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Max) และค่าต่ำสุด (Min)

5.5.2 สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) ทดสอบสมมุติฐาน หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภูมิหลัง ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ชั้นยศ ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ การได้รับการฝึกอบรมกับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้ค่าไค-สแควร์ (Chi - Square)

5.5.3 สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) ทดสอบสมมติฐาน หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ได้แก่ ความพร้อมในการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ความเพียงพอของตำรวจชุมชนความพอใจในงาน การได้รับสวัสดิการ การได้รับสนับสนุนงบประมาณ กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson , s Product Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
χ^2	แทน	ค่าสถิติไคสแควร์
df	แทน	ขั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
Sig	แทน	ค่านัยสำคัญ
*	แทน	ระดับนัยสำคัญ 0.05
**	แทน	ระดับนัยสำคัญ 0.01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด และข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติความพอใจของผู้นำชุมชนต่อบทบาทการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตาราง 3 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำแนกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
30 - 35	14	21.21
36 - 40	17	25.76
41 - 45	17	25.76
46 - 50	10	15.15
50 ปีขึ้นไป	8	12.12
รวม	66	100

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี และ 41 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.76 รองลงมา มีอายุระหว่าง 30 - 35 คิดเป็นร้อยละ 21.21

ตาราง 4 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	11	16.7
สมรส	54	81.8
หย่าร้าง	1	1.5
รวม	66	100.0

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 81 รองลงมา มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 16.7

ตาราง 5 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
จำแนกตามการศึกษาระดับสูงสุด

การศึกษาระดับสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	30	45.5
ปริญญาตรี	27	40.9
สูงกว่าปริญญาตรี	9	13.6
รวม	66	100.0

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรี
คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาที่มีการศึกษาระดับสูงสุดปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.9

ตาราง 6 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
จำแนกตามชั้นยศ

ชั้นยศ	จำนวน	ร้อยละ
สิบตำรวจตรี - นายดาบตำรวจ	44	66.66
ร้อยตำรวจตรี - ร้อยตำรวจเอก	11	16.67
พันตำรวจตรี - พันตำรวจโท	11	16.67
รวม	66	100.0

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีชั้นยศ สิบตำรวจตรี-นายดาบตำรวจ คิดเป็น
ร้อยละ 66.66 รองลงมาชั้นยศ พันตำรวจตรี-พันตำรวจโท และชั้นยศ ร้อยตำรวจตรี – ร้อยตำรวจเอก
คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตาราง 7 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	9	13.6
1-3 ปี	19	28.8
มากกว่า 3 ปี	38	57.6
รวม	66	100.0

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านชุมชนและ
มวลชนสัมพันธ์ มากกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.6 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านชุมชนและ
มวลชนสัมพันธ์ 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.8

ตาราง 8 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
จำแนกตามการฝึกอบรมงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

การฝึกอบรมงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	จำนวน	ร้อยละ
เคย	56	84.8
ไม่เคย	10	15.2
รวม	66	100.0

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยฝึกอบรมงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
คิดเป็นร้อยละ 84.8 และไม่เคยฝึกอบรมงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 10

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ	3.91	.469	อยู่ในระดับมาก
1. ท่านมีความพร้อมในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	4.33	.536	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ท่านสามารถปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ	4.14	.579	เห็นด้วย
3. การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนไม่จำเป็นต้องกำหนดภารกิจ เป้าหมาย วิธีการให้ชัดเจน โดยท่านจะต้องแก้ไขปัญหายาเฉพาะหน้าเอง	3.05	1.169	ไม่แน่ใจ
4. การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะต้องดำเนินการในพื้นที่โดยไม่ชักช้า	4.42	.583	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ก่อนการปฏิบัติงาน ท่านมักจะตรวจสอบและเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ เครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน	4.27	.621	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ มักจะไม่มีผลการปฏิบัติงานเพื่อหาข้อบกพร่อง และแก้ไขในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป	3.30	1.022	ไม่แน่ใจ
ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	4.17	.487	อยู่ในระดับมาก
7. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิด หลักวิธีการทำงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	4.05	.753	เห็นด้วย
8. งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้	3.77	1.035	ไม่เห็นด้วย
9. ลักษณะงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็น การประชาสัมพันธ์ การให้บริการ และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน	4.48	.614	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10. การปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จะยึดถือคติ คือ "ตำรวจ คือ ประชาชน" ทำงานร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	4.45	.612	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

690
363.23
6599.2
28.11
10.0

สำนักวิทยบริการ
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

00194797 *

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
11. การปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิค ความชำนาญ ไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	3.89	.914	ไม่เห็นด้วย
12. งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ถือว่าเป็นงานด้านหนึ่งของงานป้องกันปราบปราม โดยเป็นการป้องกันในเชิงรุกต่อปัญหาอาชญากรรม และปัญหายาเสพติดในชุมชน	4.39	.630	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด	4.22	.477	อยู่ในระดับมากที่สุด
13. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ชนิด พิษภัย และอัตราโทษของผู้กระทำผิด	4.24	.466	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
14. ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายในสังคมจะต้องร่วมมือกันในการแก้ไข	4.47	.613	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
15. สาเหตุของผู้ติดยาเสพติด ผู้เสพยาเสพติด มักมาจากปัญหาครอบครัว สภาพแวดล้อมในชุมชน ความอยากลอง และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์เป็นส่วนใหญ่	4.39	.653	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
16. ชนิดของยาเสพติดที่แพร่ระบาดในชุมชนอยู่ในระดับรุนแรงที่สุด คือ ยาบ้า เฮโรอีน และฝิ่นตามลำดับ	4.17	.904	เห็นด้วย
17. การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ตำรวจชุมชนสัมพันธ์สามารถดำเนินการเองได้เพียงลำพัง	3.85	.949	ไม่เห็นด้วย
ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์	2.57	.587	อยู่ในระดับปานกลาง
18. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีกำลังเพียงพอในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	2.36	.905	ไม่เห็นด้วย
19. การจัดกำลังชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ 5 นาย มีความเหมาะสม สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้	2.56	1.069	ไม่เห็นด้วย
20. การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มีขอบเขต ภารกิจ ปริมาณงานเป็นจำนวนมาก เป็นเหตุบางครั้งไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.17	.986	เห็นด้วย
21. การปฏิบัติงานในแต่ละครั้ง ที่ท่านได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ท่านสามารถปฏิบัติงานได้ตามกำหนดเวลา	3.50	.932	เห็นด้วย
22. ท่านมักจะได้รับมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติจำนวนมากในคราวเดียวกัน จนท่านไม่สามารถปฏิบัติงานได้ทันตามกำหนดเวลา	2.45	.931	เห็นด้วย

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
23. การเพิ่มกำลังตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้มีจำนวนมากขึ้น กว่าเดิม ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมในชุมชน	2.38	1.064	ไม่เห็นด้วย
ความพอใจในงาน	3.70	.653	อยู่ในระดับมาก
24. ท่านรู้สึกชอบและพอใจในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชน สัมพันธ์	4.17	.736	เห็นด้วย
25. ท่านสามารถปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ได้เป็น อย่างดีและมีประสิทธิภาพ	4.23	.627	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
26. ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชน สัมพันธ์	3.50	1.011	ไม่เห็นด้วย
27. ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งให้ท่านเป็นตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยที่ท่านเองไม่สมัครใจ	3.18	1.201	ไม่แน่ใจ
28. ท่านมีความคิดอยากที่จะเปลี่ยนหน้าที่ไปปฏิบัติงานด้านอื่นๆ	3.11	1.054	ไม่แน่ใจ
29. ท่านรู้สึกมีความสุข และสามารถเข้าประชาชนในชุมชนได้เป็น อย่างดีในการปฏิบัติงาน	4.06	.839	เห็นด้วย
การได้รับสวัสดิการ	3.08	.357	อยู่ในระดับปานกลาง
30. ท่านได้รับการจัดสรรสวัสดิการด้านบ้านพักอาศัยสำหรับตัว ท่านและครอบครัวเหมาะสม เพียงพอ	3.97	.911	เห็นด้วย
31. ผู้บังคับบัญชาจัดสรรยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิงให้ท่าน เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ส่วนตัวเพียงพอ	2.87	1.163	ไม่แน่ใจ
32. ท่านจะต้องจัดหาที่อยู่สำหรับตัวท่านและครอบครัวเอง ทำให้ ท่านและครอบครัวมีความเป็นอยู่เดือดร้อน	2.62	1.056	ไม่แน่ใจ
33. ท่านจะต้องจัดหายุานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ใน การปฏิบัติงานและใช้ส่วนตัวเอง	2.89	1.097	ไม่แน่ใจ
34. ผู้บังคับบัญชาพิจารณาจัดสรรสวัสดิการบ้านพักอาศัย ยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจใน ปกครองด้วยความเป็นธรรม	3.09	.956	ไม่แน่ใจ
35. ท่านได้รับการจัดสรรสวัสดิการด้านบ้านพักอาศัย ยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิงน้อยกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ ปฏิบัติงานด้านอื่น	3.06	1.065	ไม่แน่ใจ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การได้รับสนับสนุนงบประมาณ	2.36	.621	อยู่ในระดับน้อย
36. การปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้รับสนับสนุนงบประมาณเพียงพอ	2.67	.950	ไม่แน่ใจ
37. ท่านต้องใช้งบประมาณในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจำกัด ทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร	2.15	.789	เห็นด้วย
38. ท่านมักจะต้องจัดหางบประมาณเพิ่มเติมนอกเหนือจากงบประมาณปกติจากภาคเอกชนในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	2.14	.782	เห็นด้วย
39. วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องที่ได้รับจัดสรรในการปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร	2.61	.990	ไม่แน่ใจ
40. ท่านมักจะต้องจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เอง	2.29	.924	เห็นด้วย
รวมระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	3.43	.273	อยู่ในระดับมาก

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีความรู้ด้านยาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านความพร้อม ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ความพอใจในงาน อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ส่วนด้านความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ด้านการได้รับสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการได้รับสนับสนุนงบประมาณอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการปราบปราม	3.47	.426	อยู่ในระดับมาก
1. การปฏิบัติหน้าที่ในชุมชน ท่านได้ตรวจสอบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนอย่างละเอียดถี่ถ้วนและสม่ำเสมอ	3.83	.646	เห็นด้วย
2. ท่านมีส่วนร่วมในการสืบสวนและสามารถจำแนกผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญ รายขายปลีก รายย่อยในชุมชนได้	3.74	.664	เห็นด้วย
3. การปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดเป็นภารกิจที่สำคัญของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ นอกจากการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน	3.59	1.037	เห็นด้วย
4. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไม่มีบทบาทหน้าที่ในการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด	3.55	1.179	ไม่เห็นด้วย
5. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในการสืบสวน หาข่าวจนนำไปสู่การจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญ	3.91	1.048	เห็นด้วย
6. การสืบสวน จับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน	3.00	1.081	ไม่แน่ใจ
7. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีส่วนร่วมในการสืบสวน หาข่าวจนนำไปสู่การจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายขายปลีก และรายย่อย	4.15	.504	เห็นด้วย
8. การสืบสวน จับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายขายปลีก และรายย่อยเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน	3.08	1.086	ไม่แน่ใจ
9. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีส่วนร่วมในการยึดทรัพย์สินผู้ค้าและเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	3.17	1.184	ไม่แน่ใจ
10. การตรวจยึดทรัพย์สินของผู้ค้ายาเสพติดเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน	2.74	1.114	ไม่แน่ใจ
ด้านการป้องกัน	3.51	.363	อยู่ในระดับมาก
11. ท่านออกตรวจเยี่ยมชุมชนและให้การศึกษา ความรู้ในเรื่องยาเสพติดแก่ประชาชนเป็นประจำสม่ำเสมอ	4.17	.450	เห็นด้วย
12. การให้การศึกษา ความรู้ ในเรื่องยาเสพติด เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในชุมชน	4.23	.422	เห็นด้วยที่สุด

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
13. ประชาชนในชุมชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของพิษภัยการแพร่ระบาดของยาเสพติด	2.02	.868	เห็นด้วย
14. ประชาชนในชุมชนไม่มีความตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด	2.79	1.117	ไม่แน่ใจ
15. ท่านมีส่วนร่วมและดำเนินการในการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ในชุมชน อาทิเช่น โครงการ ฟุตบอลเยาวชนนครบาลเล็ก อาสาสมัครตำรวจบ้านด้านภัยยาเสพติด เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	4.41	.526	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
16. การทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เป็นการสร้างมวลชนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ทำให้ประชาชนเล็งภัยเกี่ยวกับยาเสพติด	4.23	.576	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
17. มีการดำเนินการทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ในชุมชนน้อย	3.02	1.088	ไม่แน่ใจ
18. การปฏิบัติงาน ท่านได้สร้างแนวร่วมประชาชนฝึกอบรมอาสาสมัครชุมชนในการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ	4.12	.595	เห็นด้วย
19. การปฏิบัติงาน ท่านได้ติดต่อประสานงานกับองค์กรเกี่ยวข้องในพื้นที่ในการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	3.91	.890	เห็นด้วย
20. ประชาชนในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง	2.92	1.042	ไม่แน่ใจ
21. การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในชุมชน คือ เป้าหมายสำคัญของการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	3.83	1.032	เห็นด้วย
22. การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่ายปราบปรามและฝ่ายสืบสวน	2.61	1.201	ไม่แน่ใจ
23. ท่านมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดระเบียบ ควบคุมสถานที่แหล่งมั่วสุมในชุมชนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย	3.94	.653	เห็นด้วย
24. ในชุมชนยังมีสถานที่ แหล่งมั่วสุม ต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก	2.94	1.021	ไม่แน่ใจ
ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข	3.54	.369	อยู่ในระดับมาก
25. การปฏิบัติงาน ท่านได้สอดส่อง ดูแลให้คำปรึกษาแก่ผู้ติดผู้เสพยาเสพติด และกลุ่มเสี่ยงในชุมชนเป็นประจำ	3.92	.590	เห็นด้วย
26. ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด ถือว่าเป็นผู้ป่วยต้องได้รับการบำบัดรักษา ฟื้นฟูแทนการดำเนินมาตรการทางกฎหมาย	3.92	.829	เห็นด้วย

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
27. การสอดส่อง ดูแลให้คำปรึกษาแก่ผู้ติด ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด เป็นภารกิจที่สำคัญของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	3.76	1.110	เห็นด้วย
28. เมื่อพบผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดกระทำความผิด ต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด	2.95	1.306	ไม่แน่ใจ
29. การปฏิบัติงาน ต้องทำการกดดัน ค้นหา ชักจูงให้ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่ระบบฟื้นฟูพัฒนาทั้งในแบบสมัครใจบำบัด และบังคับบำบัด	4.08	.686	เห็นด้วย
30. ท่านได้ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจแก่ชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมในการดูแล ผู้เสพ ผู้ติดคืนสู่สังคม	4.09	.518	เห็นด้วย
31. ประชาชนในชุมชน ขาดความเข้าใจ และมองภาพผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดเป็นอาชญากร และไม่สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้	2.58	1.039	เห็นด้วย
32. การปฏิบัติงาน ท่านได้ ติดตาม ให้การช่วยเหลือ ดูแล พัฒนา ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดในชุมชนที่ผ่านการบำบัด แล้วเพื่อมิให้กลับไปเสพซ้ำ	4.03	.429	เห็นด้วย
33. ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด ที่ผ่านการบำบัดแล้ว ไม่สามารถเลิกยาเสพติดได้โดยเด็ดขาด มักจะกลับไปเสพอีก	2.52	.949	เห็นด้วย
34. ในการปฏิบัติงาน จะต้องจัดทำทะเบียนผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการบำบัด ช่วยเหลือดูแลรักษาผู้ติดยาเสพติด	4.05	.593	เห็นด้วย
รวมบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	3.51	.299	อยู่ในระดับมาก

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตอบแบบสอบถามมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านการปราบปราม ด้านการป้องกัน และด้านการบำบัดรักษา และฟื้นฟูแก้ไขอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งในภาพรวมและแยกพิจารณาในแต่ละด้าน

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และข้อเสนอแนะ

ตาราง 11 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
งบประมาณและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ	12	42.9
กำลังตำรวจที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ	5	17.9
ขาดการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	5	17.9
ระบบข้อมูลของผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดไม่ทำเป็นรูปแบบหรือหมวดหมู่	1	3.6
ขาดความร่วมมือจากชุมชน	3	10.6
ขาดการประสานงานและอบรมร่วมกันในการปฏิบัติงาน	2	7.1
รวม	28	100.0

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเรื่องงบประมาณและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาเป็นปัญหาและอุปสรรคเรื่องกำลังตำรวจที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ และขาดการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา คิดเป็นร้อยละ 17.9 ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดง ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
การให้ความร่วมมือจากตำรวจที่ร่วมปฏิบัติงานและผู้นำชุมชน	3	42.8
การติดตามข่าวและประสานงานกับชุมชนอย่างใกล้ชิด	2	28.6
การแบ่งแยกหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้ชัดเจนจากงานอื่นๆ	2	28.6
รวม	7	100.0

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การให้ความร่วมมือจากตำรวจในสายงานอื่นๆ ที่ร่วมปฏิบัติงานและผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาได้เสนอแนะให้มีการติดตามข่าวและประสานงานกับชุมชนอย่างใกล้ชิด และการแบ่งแยกหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้ชัดเจนจากงานอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 28.6 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านภูมิหลัง มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

1.1 อายุของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

H_0 : อายุของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

H_1 : อายุของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ตาราง 13 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

บทบาทการปฏิบัติงาน	อายุ	ไม่เห็นด้วย/ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย/เห็นด้วยอย่างยิ่ง	รวม	ค่าสถิติ
การปราบปราม	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 42 ปี	18	14	32	$\chi^2=.001$
	42 ปีขึ้นไป	19	15	34	Df = 1
	รวม	37	29	66	Sig = .976
การป้องกัน	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 42 ปี	13	19	32	$\chi^2=.584$
	42 ปีขึ้นไป	17	17	34	Df = 1
	รวม	30	36	66	Sig = .445
การบำบัดรักษา	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 42 ปี	15	17	32	$\chi^2=.915$
	42 ปีขึ้นไป	12	22	34	Df = 1
	รวม	27	39	66	Sig = .339
รวมบทบาทการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 42 ปี	13	19	32	$\chi^2=.082$
	42 ปีขึ้นไป	15	19	34	Df = 1
	รวม	28	38	66	Sig = .774

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ ไคสแควร์ ในการทดสอบ พบว่า บทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ด้านการปราบปราม ด้านการป้องกัน ด้านการบำบัดรักษา และบทบาทการปฏิบัติงานโดยรวม มีค่า Sig. มากกว่า .05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อายุของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนทั้งรายด้านและโดยรวม

1.2 สถานภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

H_0 : สถานภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

H_1 : สถานภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ตาราง 14 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

บทบาทการปฏิบัติงาน	สถานภาพ	ไม่เห็นด้วย/ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย/เห็นด้วยอย่างยิ่ง	รวม	ค่าสถิติ
การปราบปราม	ไลด	4	7	11	$\chi^2 = 2.079$
	สมรส/หย่าร้าง	33	22	55	Df = 1
	รวม	37	29	66	Sig = .149
การป้องกัน	ไลด	3	8	11	$\chi^2 = 1.760$
	สมรส/หย่าร้าง	27	28	55	Df = 1
	รวม	30	36	66	Sig = .185
การบำบัดรักษา	ไลด	5	6	11	$\chi^2 = .113$
	สมรส/หย่าร้าง	22	33	55	Df = 1
	รวม	27	39	66	Sig = .737

การป้องกัน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	13	17	30	$\chi^2 = .100$
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	17	19	36	Df = 1
	รวม	30	36	66	Sig = .752
การบำบัดรักษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	13	17	30	$\chi^2 = .134$
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	14	22	36	Df = 1
	รวม	27	39	66	Sig = .715
รวมบทบาทการ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	14	16	30	$\chi^2 = .405$
ปฏิบัติงาน	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	14	22	36	Df = 1
	รวม	28	38	66	Sig = .524

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ ไคสแควร์ ในการทดสอบพบว่า บทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการป้องกัน ด้านการบำบัดรักษา และบทบาทการปฏิบัติงานโดยรวม มีค่า Sig. มากกว่า .05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนทั้งรายด้านและโดยรวม

1.4 ชั้นยศของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

H_0 : ชั้นยศของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

H_1 : ชั้นยศของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ตาราง 16 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างชั้นยศของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

บทบาทการปฏิบัติงาน	ชั้นยศ	ไม่เห็นด้วย/ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย/เห็นด้วยอย่างยิ่ง	รวม	ค่าสถิติ
การปราบปราม	ต่ำกว่า ร้อยตำรวจตรี	25	18	43	$\chi^2 = .216$
	ร้อยตำรวจตรีหรือสูงกว่า	12	11	23	Df = 1

	รวม	37	29	66	Sig = .642
การป้องกัน	ต่ำกว่า ร้อยตำรวจตรี	18	25	43	$\chi^2 = .643$
	ร้อยตำรวจตรี หรือสูงกว่า	12	11	23	Df = 1
	รวม	30	36	66	Sig = .423
การบำบัดรักษา	ต่ำกว่า ร้อยตำรวจตรี	21	22	43	$\chi^2 = 3.208$
	ร้อยตำรวจตรี หรือสูงกว่า	6	17	23	Df = 1
	รวม	27	39	66	Sig = .073
รวมบทบาทการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า ร้อยตำรวจตรี	19	24	43	$\chi^2 = .157$
	ร้อยตำรวจตรี หรือสูงกว่า	9	14	23	Df = 1
	รวม	28	38	66	Sig = .692

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ ไคสแควร์ ในการทดสอบพบว่า บทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ด้านการปราบปราม ด้านการป้องกัน ด้านการบำบัดรักษา และบทบาทการปฏิบัติงานโดยรวม มีค่า Sig. มากกว่า .05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ชั้นยศของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนทั้งรายด้านและโดยรวม

1.5 ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

H_0 : ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

H_1 : ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ตาราง 17 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

บทบาทการปฏิบัติงาน	ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่	ไม่เห็นด้วย/ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย/เห็นด้วยอย่างยิ่ง	รวม	ค่าสถิติ
การปราบปราม	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 3 ปี	22	16	38	$\chi^2 = .122$
	มากกว่า 3 ปี	15	13	28	Df = 1
	รวม	37	29	66	Sig = .727
การป้องกัน	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 3 ปี	15	23	38	$\chi^2 = 1.292$
	มากกว่า 3 ปี	15	13	28	Df = 1
	รวม	30	36	66	Sig = .256
การบำบัดรักษา	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 3 ปี	18	20	38	$\chi^2 = 1.546$
	มากกว่า 3 ปี	9	19	28	Df = 1
	รวม	27	39	66	Sig = .214
รวมบทบาทการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 3 ปี	17	21	38	$\chi^2 = .196$
	มากกว่า 3 ปี	11	17	28	Df = 1
	รวม	28	38	66	Sig = .658

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ ไคสแควร์ ในการทดสอบ พบว่า บทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ด้านการปราบปราม ด้านการป้องกัน ด้านการบำบัดรักษา และบทบาทการปฏิบัติงานโดยรวม มีค่า Sig. มากกว่า .05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนทั้งรายด้านและโดยรวม

1.6 การได้รับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

H_0 : การได้รับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

H_1 : การได้รับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ตาราง 18 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

บทบาทการปฏิบัติงาน	การฝึกอบรม	ไม่เห็นด้วย/ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย/เห็นด้วยอย่างยิ่ง	รวม	ค่าสถิติ
การปราบปราม	เคย	31	25	56	$\chi^2 = .074$
	ไม่เคย	6	4	10	Df = 1
	รวม	37	29	66	Sig = .785
การป้องกัน	เคย	23	33	56	$\chi^2 = 2.864$
	ไม่เคย	7	3	10	Df = 1
	รวม	30	36	66	Sig = .091
การบำบัดรักษา	เคย	23	33	56	$\chi^2 = .004$
	ไม่เคย	4	6	10	Df = 1
	รวม	27	39	66	Sig = .949
รวมบทบาทการปฏิบัติงาน	เคย	23	33	56	$\chi^2 = .277$
	ไม่เคย	5	5	10	Df = 1
	รวม	28	38	66	Sig = .599

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ ไคสแควร์ ในการทดสอบ พบว่า บทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ด้านการปราบปราม ด้านการป้องกัน ด้านการบำบัดรักษา และบทบาทการปฏิบัติงานโดยรวม มีค่า Sig. มากกว่า .05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การได้รับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนทั้งรายด้านและโดยรวม

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวข้องกับการงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยเกี่ยวข้องกับการงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

H_1 : ปัจจัยเกี่ยวข้องกับการงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ตาราง 19 แสดงการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวข้องกับการงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ตัวแปร	การ ปราบปราม	การ ป้องกัน	การ บำบัดรักษา	รวมบทบาท การปฏิบัติงาน
ความพร้อมในงานการปฏิบัติงาน	.366** (.0020)	.384** (.001)	.194 (.118)	.396** (.001)
ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนสัมพันธ์	.152 (.224)	.187 (.133)	.305* (.013)	.260* (.035)
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด	.287 (.020)	.432** (.000)	.552** (.000)	.514** (.000)
ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์	.299* (.015)	-.006 (.963)	.259* (.036)	.247* (.046)
ความพอใจในงาน	.320** (.009)	.455 (.000)	.288* (.019)	.435** (.000)
การได้รับสวัสดิการ	.390** (.001)	.265* (.031)	.011 (.932)	.293* (.017)
การได้รับสนับสนุนงบประมาณ	.162 (.193)	.235 (.057)	.381** (.002)	.312* (.011)
รวมปัจจัยเกี่ยวข้องกับการงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์	.558** (.000)	.525** (.000)	.531** (.000)	.673** (.000)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน

ตาราง 20 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน จำแนกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
31 – 35	6	12
36 - 40	3	6
41 – 45	6	12
46 – 50	7	14
50 ปีขึ้นไป	28	56
รวม	50	100.0
เฉลี่ย	52.52	

ผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมา อายุ 46 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 14

ตาราง 21 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	39	78.0
หญิง	11	22.0
รวม	50	100.0

ผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 78.0 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 22.0

ตาราง 22 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน
จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง	10	20.0
ค้าขาย	16	32.0
รับราชการ	5	10.0
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	13	26.0
อื่นๆ เช่น ข้าราชการบำนาญ	6	12.0
รวม	50	100.0

ผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 26.0 และอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ

ตาราง 23 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน
จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	5	10.0
สมรส	44	88.0
หย่าร้าง	1	2.0
รวม	50	100.0

ผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 88.0 รองลงมาสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 11.0 และสถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

ตาราง 24 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	33	66.0
ปริญญาตรี	16	32.0

สูงกว่าปริญญาตรี	1	2.0
รวม	50	100.0

ผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.0 รองลงมา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 32.0 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

ตาราง 25 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน จำแนกตามระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่

ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	5	10.0
5-10 ปี	17	34.0
มากกว่า 10 ปี	28	56.0
รวม	50	100.0

ผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 56.0 รองลงมา มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ 5 - 10 คิดเป็นร้อยละ 34.0 และมีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ตาราง 26 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน จำแนกตามระยะเวลาปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ระยะเวลาปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	12	24.0
1-3 ปี	9	18.0
มากกว่า 3 ปี	29	58.0
รวม	50	100.0

ผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์มากกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมา มีระยะเวลาปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.0 และมีระยะเวลาปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติความพอใจของผู้นำชุมชนต่อบทบาทการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ตาราง 27 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทัศนคติความพอใจของผู้นำชุมชนต่อบทบาทการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพอใจ
ด้านการปราบปราม	3.60	.535	มาก
1. การตรวจสอบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนอย่างละเอียดถี่ถ้วนในทุกพื้นที่ ทุกแห่งของชุมชน	3.68	.551	มาก
2. การสืบสวน หาข่าว และสามารถระบุแบ่งแยกผู้ค้ายาเสพติดในชุมชนออกเป็นผู้ค้ารายสำคัญ รายขายปลีก และรายย่อยได้	3.60	.606	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการสืบสวน ปราบปราม จับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญและทำลายแหล่งผลิตในชุมชน	3.58	.575	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการสืบสวน ปราบปราม จับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายขายปลีก และรายย่อยในชุมชน	3.74	.633	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการสืบสวน ติดตามตรวจสอบ ตรวจยึดทรัพย์สินของผู้ค้ายาเสพติดในชุมชน	3.40	.833	ปานกลาง
ด้านการป้องกัน	3.92	.566	มาก
6. การสร้างภูมิคุ้มกันให้แกชุมชน โดยการตรวจเยี่ยมชุมชน การให้การศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องยาเสพติดแก่ประชาชนในชุมชน	4.06	.767	มาก
7. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อาทิเช่น โครงการฟุตบอลเยาวชน นครบาลศึก อาสาสมัครตำรวจบ้านด้านภัยยาเสพติด	4.10	.763	มาก
8. การสร้างแนวร่วม ผูกอบรมอาสาสมัครต่างๆ ให้มีความรู้ในการเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	3.88	.689	มาก

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพอใจ
9. การติดต่อประสานหน่วยงานภาครัฐ และประชาชนในชุมชนในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ อันเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	3.84	.584	มาก
10. การติดตาม เฝ้าระวังปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน	3.70	.544	มาก
11. การจัดระเบียบ สถานที่ แหล่งมั่วสุมอันเป็นการป้องกันปัญหายาเสพติดในชุมชน	3.66	.626	มาก
ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข	3.54	.676	มาก
12. การสอดส่อง ดูแล ให้คำปรึกษาแก่ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด และกลุ่มเสี่ยงในชุมชน	3.52	.735	มาก
13. การกดดัน ค้นหา ชักจูง ผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่ระบบฟื้นฟูพัฒนา ทั้งในแบบสมัครใจบำบัด และบังคับบำบัด	3.62	.830	มาก
14. การให้บริการชุมชน นำพาผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดไปยังสถานบำบัดฟื้นฟู	3.38	.753	ปานกลาง
15. การประชาสัมพันธ์ บอกกล่าว สร้างความเข้าใจให้แก่ชุมชนในการเตรียมความพร้อมในการดูแล ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด กลับคืนสู่สังคม	3.68	.844	มาก
16. การติดตาม ช่วยเหลือ ดูแล พัฒนา ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาแล้วในชุมชนเพื่อมิให้กลับไปเสพซ้ำอีก	3.34	.823	ปานกลาง
17. การประสานผู้นำชุมชนในการจัดทำทะเบียนผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการบำบัด ดูแลรักษาผู้ติดยาเสพติดต่อไป	3.52	.814	มาก
ความพอใจของผู้นำชุมชนต่อบทบาทการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของตำรวจชุมชนสัมพันธ์	3.68	.513	มาก

จากตาราง 27 ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามมีความพอใจต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในด้านการปราบปราม ด้านการป้องกัน และด้านการบำบัดฟื้นฟูรักษาอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและเมื่อแยกพิจารณารายด้าน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research design) และการสัมภาษณ์ทางลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative research design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน รวมถึงศึกษาทัศนคติและความต้องการของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ทั้งในระดับผู้บริหารและชุดปฏิบัติการ มีด้วยกันทั้งสิ้น 11 ชุดปฏิบัติการ รวมทั้งสิ้นจำนวน 66 คน เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด 66 คน คิดเป็น 100 %

1.2 ผู้นำชุมชน ผู้ศึกษาเก็บตัวอย่างจากผู้นำชุมชน ตามสัดส่วนของแต่ละสถานีตำรวจใช้โควตาร้อยละ 30 (บุญชม ศรีสะอาด 2543 : 27-32) ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ(Accidental Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ชุด ตามประชากรเป้าหมาย ดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แบ่งได้เป็น 4 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิด เกี่ยวกับปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการทัศนคติของตำรวจที่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษา และฟื้นฟูแก้ไข

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสำรวจความคิดเห็น ข้อเสนอแนะปรับปรุง การปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้นำชุมชน แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิด เกี่ยวกับปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการทัศนคติความพอใจของผู้นำชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสำรวจความคิดเห็น ข้อเสนอแนะปรับปรุง การและความต้องการของผู้นำชุมชน ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ตามสถานีตำรวจนครบาลต่างๆ 11 สถานี ด้วยตนเอง และรับแบบสอบถามคืนภายใน 5 วัน โดยได้รับคืน 66 ชุด คิดเป็น 100% และกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชนของแต่ละชุมชน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการลงชุมชนแจกแบบสอบถามเองส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่ง ได้ประสานขอความร่วมมือจากเพื่อนข้าราชการตำรวจ ให้ช่วยนำแบบสอบถามลงไปแจกให้กับผู้นำชุมชน และได้รับแบบสอบถามคืนภายใน 7 วัน โดยได้รับคืน 50 ชุด คิดเป็น 100% จากนั้นได้รวบรวมแบบสอบถามนำไปดำเนินการวิเคราะห์วิจัยทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูลการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / For Windows (Statistical Package for the Social Science / For Windows) ใช้ค่าสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) บรรยายลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Max) และค่าต่ำสุด (Min) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ คือ ค่าสถิติไคสแควร์ และค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 – 40 และ 41 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.76 เท่ากัน มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 81 มีการศึกษาระดับสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 45.5 มีชั้นยศ สิบตำรวจตรี-นายดาบตำรวจ คิดเป็นร้อยละ 66.66 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มากกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.6 และเคยฝึกอบรมงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 84.8

2. ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชน และมวลชนสัมพันธ์พบว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะมีความรู้ด้านยาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) ในด้านความพร้อม ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ และความพอใจในงานอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, $\bar{X} = 4.17$ และ $\bar{X} = 3.70$ ตามลำดับ) ส่วนด้านความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ด้านการได้รับสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.57$ และ $\bar{X} = 3.08$ ตามลำดับ) และด้านการได้รับสนับสนุนงบประมาณอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36$)

3. ผลการวิเคราะห์บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในด้านต่างๆ อันได้แก่ ด้านการปราบปราม ด้านการป้องกัน และด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวม ($\bar{X} = 3.51$) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ($\bar{X} = 3.47$, $\bar{X} = 3.51$ และ $\bar{X} = 3.54$ ตามลำดับ)

4. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนพบว่า

4.1 ปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนที่สำคัญที่สุด ได้แก่ เรื่องงบประมาณและอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาเป็นเรื่องกำลังตำรวจที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ และขาดการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา คิดเป็นร้อยละ 17.9 เท่ากัน

4.2 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มากที่สุด ได้แก่ การให้ความร่วมมือจากตำรวจสายงานอื่นๆ ที่ร่วมปฏิบัติงาน และผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมา คือ ให้มีการติดตามข่าวและประสานงานกับชุมชนอย่างใกล้ชิด และควรมีการแบ่งแยกหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้ชัดเจนจากงานอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 28.6 เท่ากัน

5. ผลการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน พบว่า

5.1 ปัจจัยด้านภูมิหลัง อันได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ สถานภาพ ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ และการได้รับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

5.2 ปัจจัยเกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ อันได้แก่ ด้านความพร้อม ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ความพอใจในงาน การได้รับสวัสดิการ และการได้รับสนับสนุนงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน พบว่าผู้นำชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 56 เป็นเพศชายมากกว่า เป็นเพศหญิง มีอาชีพค้าขาย สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 10 ปี และมีระยะเวลาปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์มากกว่า 3 ปี

7. ผลการวิเคราะห์ทัศนคติความพอใจของผู้นำชุมชนต่อบทบาทการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของตำรวจชุมชนสัมพันธ์พบว่า มีความพอใจต่อบทบาทการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของตำรวจชุมชนสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และรายด้าน อันได้แก่ ด้านการปราบปราม ด้านการป้องกัน และด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไขอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, $\bar{X} = 3.92$ และ $\bar{X} = 3.54$ ตามลำดับ)

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีความพร้อม สามารถปฏิบัติงานได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ และสามารถปฏิบัติงานได้ทันที โดยก่อนการปฏิบัติงานจะต้องมีการตรวจสอบและเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ดังนั้น จึงส่งผลต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านความพร้อมของตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

ด้านความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ส่วนใหญ่จะผ่านการฝึกอบรมงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มาก่อน จึงมีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิด หลักวิธีการทำงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ซึ่งมีลักษณะงานเป็นการประชาสัมพันธ์ การให้บริการ และการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน และถือว่าเป็นงานด้านหนึ่งของงานป้องกันปราบปราม โดยเป็นการป้องกันในเชิงรุกต่อปัญหาอาชญากรรมและปัญหายาเสพติด และในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จะยึดถือคติ คือ “ตำรวจ คือ ประชาชน” ทำงานร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ดังนั้น จึงส่งผลต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่วิกฤตของสังคม และเป็นนโยบายเร่งด่วนของประเทศชาติที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จึงมีความตระหนัก รู้เท่าทันถึงปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ชนิด พิษภัย และอัตราโทษของผู้กระทำความผิด และรู้ถึงสาเหตุของการติดยาเสพติด ส่วนใหญ่มาจากปัญหาครอบครัว สภาพแวดล้อมในชุมชน ความอยากลอง และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ โดยชนิดของยาเสพติดที่แพร่ระบาดในชุมชนอยู่ในระดับรุนแรงที่สุด คือ ยาบ้า เฮโรอีน และฝิ่น ตามลำดับ ดังนั้น จึงส่งผลต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากภารกิจของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนมีขอบเขต ภารกิจ และปริมาณงานมาก กอปรกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีกำลังไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน การจัดกำลังชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ 5 นาย ไม่มีความเหมาะสมต่อปริมาณงาน จึงส่งผลทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และไม่บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุสิต วาสิประโคน (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษา บทบาทการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาในคดีอาญา ส่วนใหญ่เห็นว่าจำนวนพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานในปัจจุบันมีไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับในส่วนที่เป็นความคิดเห็นของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ผู้ปฏิบัติเอง เห็นว่าในเรื่องกำลังตำรวจที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ด้านความพอใจในงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับคัดเลือกให้ปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีความชอบและสมัครใจที่จะปฏิบัติงานด้านดังกล่าว จึงทำให้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ สามารถเข้ากับประชาชนในชุมชนได้เป็นอย่างดี

ด้านการได้รับสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอัตราเงินเดือนของข้าราชการตำรวจ นั้นไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพ เศรษฐกิจ สภาพการณ์ในปัจจุบัน สวัสดิการต่างๆ ได้แก่ บ้านพักอาศัย ยานพาหนะ และน้ำมันเชื้อเพลิง จึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีพ หากตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้รับจัดสรรสวัสดิการในแต่ละด้านไม่เพียงพอ จะทำให้มีความเป็นอยู่เดือดร้อน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ซึ่งจากผลการศึกษาตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้รับสวัสดิการในด้านต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละรายอย่างละเอียดแล้ว เห็นว่ามีทั้งในส่วนที่ตอบว่าได้รับการจัดสรรสวัสดิการเพียงพอ และในส่วนที่ตอบว่าได้รับสวัสดิการไม่เพียงพอ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน อีกทั้งมีบางส่วนที่เห็นว่าผู้บังคับบัญชาจัดสรรสวัสดิการให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละสายงานไม่เป็นธรรม ซึ่งสาเหตุที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ตอบแบบสอบถามไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาจเนื่องมาจากการจัดสรรสวัสดิการนั้น ขึ้นอยู่กับผู้กำกับการของแต่ละสถานีตำรวจที่จะบริหารจัดการสวัสดิการให้กับข้าราชการตำรวจในปกครองของตนเอง จึงทำให้การได้รับจัดสรรสวัสดิการด้านต่างๆ ของแต่ละสถานีมีความแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการได้รับจัดสรรสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระบุรณ์ สมบุรณ์ (2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาอุปสรรคและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในเขตท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา พบว่า ด้านงบประมาณและสวัสดิการ ซึ่งได้แก่ เบี้ยเลี้ยงในการออกตรวจตราท้องที่ ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายติดตามคนร้าย เงินเดือนไม่พอใช้ บ้านพักไม่เพียงพอ ยานพาหนะในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอและมีสภาพเก่าต้องซ่อมแซมเสมอ ขาดน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ด้านการได้รับสนับสนุนงบประมาณอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีอยู่อย่างจำกัด และไม่ชัดเจน เนื่องจากงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของงานป้องกันปราบปราม งบประมาณที่ได้รับจึงเป็นงบส่วนหนึ่งที่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณของงานป้องกันปราบปราม อีกทั้งในลักษณะงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นการให้บริการในชุมชน ไม่สามารถวัดผลในเชิงปริมาณ เชิงเวลา เชิงคุณภาพ หรือเชิงต้นทุนได้อย่างเป็นรูปธรรม การเสนอโครงการเพื่อของบประมาณจึงปฏิบัติได้ยาก ในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ จึงต้องจัดหางบประมาณเพิ่มเติมเองจากภาคเอกชน นอกเหนือจากงบประมาณปกติ และในด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องที่จัดสรรในการปฏิบัติงานไม่มี

ประสิทธิภาพเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย วงศ์วิรุฬ (2530 อ้างถึงใน ทูลสวัสดิ์ จันทร์โรจนกิจ, 2541) พบว่าปัจจัยภายในหน่วยงาน ได้แก่ งบประมาณ สวัสดิการ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน

2. บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

บทบาทด้านการปราบปรามอยู่ในระดับมาก ทั้งเนื่องจาก นับตั้งแต่ที่รัฐบาลได้ประกาศสงครามกับยาเสพติดในเดือนกุมภาพันธ์ 2546 เป็นต้นมา ในระยะที่ 1 (1 กุมภาพันธ์ – 30 เมษายน 2546) เป็นการประกาศสงครามกับยาเสพติด โดยมีเป้าหมายมุ่งเน้นการปราบปราม หยุดยั้ง ทำลายวงจรการแพร่ระบาดของยาเสพติด เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่ายได้ร่วมกันปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวอย่างจริงจัง จนบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จำนวนผู้ค้า ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดเบาบางลง ประชาชนเกิดความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยสถานการณ์ยาบ้าของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2546) รายงานว่า จำนวนผู้ค้ายาเสพติดในระดับชุมชนจากเดิมที่เคยมีอยู่บ้างขณะนี้แทบจะไม่มีผู้ค้ายาเสพติดเหลืออยู่ ผลจากการปราบปรามยาเสพติดทำให้ยาบ้าหาซื้อได้ยาก จนกระทั่งปัจจุบันส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มียาบ้าเหลืออยู่ในชุมชน ซึ่งในการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้มีส่วนร่วมในการสืบสวน จับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญ รายชายปลี และรายย่อย จึงส่งผลให้บทบาทด้านการปราบปรามอยู่ในระดับมาก

บทบาทด้านการป้องกันอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากตำรวจชุมชนสัมพันธ์ออกตรวจเยี่ยมชุมชน และให้ความรู้ในเรื่องยาเสพติดแก่ประชาชนเป็นประจำสม่ำเสมอ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม นอกจากนี้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ยังสร้างแนวร่วมโดยฝึกอบรมอาสาสมัครชุมชน ในการเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ และทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับองค์กรเกี่ยวข้องในพื้นที่ และผลงานที่สำคัญในปี 2546 ที่ผ่านมา ได้ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่ ชุมชน ภาคเอกชน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน จนสามารถประกาศชัยชนะกับยาเสพติดได้ทั้งหมด 166 ชุมชน เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2546 ที่ผ่านมา (กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 2546 : 7) นอกจากนั้น ยังมีการควบคุมสถานที่แหล่งมั่วสุมในชุมชนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย จึงส่งผลให้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีบทบาทด้านการป้องกันอยู่ในระดับมาก

บทบาทด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไขอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีการสอดส่อง ดูแลให้คำปรึกษาแก่ผู้ติดยาเสพติด และกลุ่มเสี่ยงในชุมชนเป็นประจำ ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการจัดทำทะเบียนผู้ติดยาเสพติด ติดตามดูแลจนติดตาม ให้การช่วยเหลือ ดูแล พัฒนา ผู้ติดยาเสพติดในชุมชนที่ผ่านการบำบัดเป็นอย่างดี เพื่อมิให้กลับไปเสพซ้ำ

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สำคัญ คือ

3.1 งบประมาณและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีมีอย่างจำกัดไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน เนื่องจากว่างานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของงานป้องกันปราบปราม งบประมาณที่ได้รับจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณของงานป้องกันปราบปราม อีกทั้งในลักษณะงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นการให้บริการในชุมชนไม่สามารถวัดผลในเชิงปริมาณ เชิงเวลา เชิงคุณภาพ หรือเชิงต้นทุนได้อย่างเป็นรูปธรรม การเสนอโครงการเพื่อของบประมาณจึงปฏิบัติได้ยาก ปัญหาในเรื่องงบประมาณจึงเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์

3.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านกำลังตำรวจที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขอบเขต ภารกิจ และปริมาณงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนมีมาก แต่ชุดปฏิบัติการมีกำลังพลเพียง 5 นาย จึงไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายของผู้บังคับบัญชาที่วางไว้ได้ โดยในการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มักจะได้รับมอบหมายภารกิจที่มากเกินไปจนไม่สามารถปฏิบัติงานได้ทันตามกำหนดเวลา ซึ่งการเพิ่มกำลังตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และแบ่งแยกหน้าที่งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ออกจากงานด้านอื่นให้ชัดเจน จะทำให้ช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้

3.3 ปัญหาและอุปสรรคด้านขาดการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขอบเขต ภารกิจของสถานีตำรวจมีปริมาณมาก และหลากหลาย ซึ่งจะต้องให้บริการทุกๆด้านให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ ภารกิจที่สำคัญ ได้แก่ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการจราจร ด้านการอำนวยความสะดวกในคดีอาญาแก่ประชาชน ซึ่งงานด้านดังกล่าวเป็นเป้าหมายที่ชีวิตประเมินความสำเร็จหรือล้มเหลวของแต่ละสถานีตำรวจ ผู้กำกับการสถานีตำรวจ จึงต้องบริหารงานและควบคุมกำหนดนโยบายงานด้านดังกล่าวในภาพรวมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย งานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์แต่ละสถานีตำรวจ จึงมักมอบหมายให้รองผู้กำกับการเป็นเจ้าภาพในการดำเนินงาน จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์เข้าใจว่าขาดการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา

4. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ สถานภาพ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และการได้รับการฝึกอบรม ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ทุกคนต่างก็มุ่งมั่น และอุทิศตนในการปฏิบัติงานด้านนี้ เพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ เกิดการรวมตัวกันมีความสัมพันธ์ผูกพัน เกี่ยวข้องต่อกันร่วมมือประสานการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติดให้หมดสิ้นไป เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชน หรือสังคม โดยมีได้คำนึงถึงปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุสิต วาสิประโคน (2545 : บทคัดย่อ) พบว่าปัจจัยด้านภูมิหลัง ได้แก่ อายุ

วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาในคดีอาญาแต่อย่างใด และงานวิจัยของวิชัย วงศ์วิรุฬ (2530 อ้างถึงใน ทูลสวัสดิ์ จันทโรจนาภิ, 2541) พบว่า ปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ อายุ จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ การศึกษา อายุราชการ ชั้นยศ และการได้รับการฝึกอบรม ไม่มีอิทธิพลต่อการสืบสวนคดีของตำรวจ

5. ปัจจัยเกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ อันได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจความเข้าใจในงานชุมชนสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ความพอใจในงาน การได้รับสวัสดิการ และการได้รับสนับสนุนงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน จากผลการวิจัยเมื่อตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีหรือได้รับปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างเพียงพอ หรือ เหมาะสม ก็จะส่งผลเชื่อมโยงไปสู่การแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้เป็นอย่างดีด้วย สอดคล้องงานวิจัยของพินิจ แฝงยงต์ (2536, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในงานชุมชนสัมพันธ์ของกรมตำรวจ พบว่า ปัจจัยด้านความคิดเห็นทัศนคติและความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีผลต่อความสำเร็จของงานชุมชนสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุสิต วาสีประโคน (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า พนักงานสอบสวนที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ จะมีบทบาทการปฏิบัติงานในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาในคดีอาญา มากกว่า พนักงานสอบสวนที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานตามกฎหมายรัฐธรรมนูญน้อยกว่า

6. ผู้นำชุมชนมีความพอใจต่อบทบาทการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของตำรวจชุมชนสัมพันธ์โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

บทบาทด้านการปราบปราม มีความพอใจในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำชุมชน เห็นว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการปราบปราม ในเรื่องการตรวจสอบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนอย่างละเอียดถี่ถ้วน รวมทั้งการสืบสวน หาข่าวจนนำไปสู่การปราบปรามจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญ รายชายปลีก และรายย่อย จึงทำให้ทัศนะของผู้นำชุมชนพอใจต่อบทบาทด้านการปราบปรามของตำรวจชุมชนสัมพันธ์สอดคล้องกับบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในด้านนี้

บทบาทด้านการป้องกัน มีความพอใจในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำชุมชน เห็นว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกัน โดยเฉพาะการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ชุมชน โดยการตรวจเยี่ยมชุมชน การให้การศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องยาเสพติดแก่ประชาชนในชุมชนเป็นประจำสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ การสร้างแนวร่วม การติดต่อประสานหน่วยงานภาครัฐ และประชาชนในชุมชน ให้เกิดการรวมตัวในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน

ชุมชน ตลอดจนได้จัดระเบียบ ควบคุมสถานที่ แหล่งมั่วสุมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงทำให้ทัศนะของผู้นำชุมชนต่อบทบาทด้านการป้องกันของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ สอดคล้องกับบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในด้านนี้

บทบาทด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข มีความพอใจในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำชุมชน เห็นว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการบำบัดรักษาในการสอดส่อง ดูแล ให้คำปรึกษาแก่ผู้ติดยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ ดูแลและให้บริการชุมชนนำพาผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดไปยังสถานบำบัดฟื้นฟู มีการประชาสัมพันธ์ บอกกล่าว สร้างความเข้าใจให้แก่ชุมชนในการเตรียมความพร้อมในการดูแล ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดกลับคืนสู่สังคมอย่างใกล้ชิด อีกทั้งการประสานผู้นำชุมชนในการจัดทำทะเบียนผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยงยศ ชี้อัตถ์คมสัน (2544 : บทคัดย่อ) พบว่าทัศนคติของกรรมการชุมชนต่อบทบาทของตำรวจชุมชนในการป้องกันและการบริการ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น เพื่อทำการเปลี่ยนระดับทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในระดับที่มากยิ่งขึ้น ผู้บังคับบัญชาควรพิจารณาในด้านการได้รับสนับสนุนงบประมาณเป็นประเด็นแรก เนื่องจากมีค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยผู้ศึกษาเสนอควรให้มีการจัดสรรงบประมาณงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ แยกออกจากงบประมาณด้านงานป้องกันและปราบปรามเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษ อีกทั้งผู้บังคับบัญชาผู้เกี่ยวข้องและชุมชนจะต้องร่วมกันวางแผนดำเนินการ เสนอโครงการ กิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ และสามารถวัดผล มีเป้าหมายดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมต่อหน่วยเหนือเพื่อขอเงินงบประมาณในปีถัดไป การเบิกจ่ายงบประมาณจะต้องเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ติดขัด และด้านวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ควรได้มีการตรวจสอบทั้งคุณภาพ และสอบถามความต้องการจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานก่อนว่ามีความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ชนิดต่างๆ ในปริมาณมากน้อย และมีคุณสมบัติประสิทธิภาพเพียงใดก่อนที่จะมีการจัดซื้อ จัดหา และหากเป็นไปได้ทางภาครัฐควรมีการร่วมมือกับหน่วยงานเอกชน หรือองค์กรสำคัญๆ ในการของบประมาณสนับสนุนด้วย เนื่องจากงานด้านมวลชนสัมพันธ์เป็นงานที่มีส่วนสำคัญต่อสวัสดิภาพและความมั่นคงของประเทศไทย

ด้านความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ควรให้มีการเพิ่มกำลังชุดปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มากกว่าเดิม เนื่องจากงานชุมชน และมวลชนสัมพันธ์มีขอบเขต และปริมาณงานที่มาก อีกทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านนี้ ควรมีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบออกจากงานอื่นๆ อย่างชัดเจน จะทำให้ปฏิบัติงานในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ต้องแบกรับภาระเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้านความพอใจในงาน จากผลการวิจัย พบว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความพอใจในงานอยู่ระดับมากแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากความพอใจในงานเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติมีความชอบและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรหาแนวทางให้คงไว้ หรือ เพิ่มระดับความพอใจให้มากยิ่งขึ้น โดยผู้บังคับบัญชาควรสอบถามความสมัครใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก่อนที่จะพิจารณาคัดเลือกมาปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ และควรให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นชุดปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจในการปฏิบัติงานด้วย รวมถึงผู้บังคับบัญชาควรทำการกระตุ้นและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการปฏิบัติงาน สร้างสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงานในส่วนนี้ เช่น การพิจารณาเลื่อนขั้นและอัตราเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ ปรับตำแหน่งในวาระสำคัญ การได้รับการยกย่องจากทุกฝ่ายในหน่วยงานในฐานะปฏิบัติงานเพื่อสังคมและชุมชน เพื่อจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงาน มีความพอและชอบในงานด้านนี้มากยิ่งขึ้น

ด้านการได้รับสวัสดิการ ผู้ศึกษาเสนอแนะให้ผู้มีผู้บังคับบัญชา ควรพิจารณาจัดสรรสวัสดิการด้านอาคารบ้านพักให้กับตำรวจชุมชนสัมพันธ์และครอบครัวให้เพียงพอ รวมทั้งกำหนดค่าใช้จ่ายด้านยานพาหนะและค่าน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เพื่อให้มีความเป็นอยู่ไม่เดือดร้อน อันจะทำให้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้ และผู้บังคับบัญชาควรมีการชี้แจง ทำความเข้าใจ ในการพิจารณาจัดสรรสวัสดิการให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในหน่วยของแต่ละสายงาน

ด้านความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ศึกษาเสนอแนะให้ผู้บังคับบัญชามีการกำหนดรูปแบบการประเมินผลงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างชัดเจน และให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบได้ว่าปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะได้ปรับปรุง เตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านความรู้ความเข้าใจงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ และความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด แม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานจะมีอยู่ในระดับมากและมากที่สุดแล้วก็ตาม แต่ก็ควรให้มีความรู้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ทันต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้ศึกษาจึงเสนอแนะให้มีการทำการฝึกอบรมและให้ความรู้เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้รับรู้ข่าวสารด้านงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ และทราบข่าวสารด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดที่เป็นปัจจุบัน อันเป็นประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติงาน และในการฝึกอบรมให้ความรู้ ควรมีการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความชำนาญ สามารถมองภาพของงานด้านชุมชนสัมพันธ์ที่ชัดเจน เพื่อเสริมสร้างเทคนิค และความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผลการศึกษาบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยรวมของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และมุมมองของผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นเหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการปราบปราม การป้องกัน และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข ได้ดำเนินการอย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นเพื่อเป็นการรักษา และเพิ่มบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีมากยิ่งขึ้น ผู้บังคับบัญชาควรดำเนินการในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ อันได้แก่ ด้านความพร้อม ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ความพอใจในงาน การได้รับสวัสดิการ และการได้รับสนับสนุนงบประมาณ ให้อยู่ในระดับมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ปฏิบัติหน้าที่ แสดงบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเต็มที่และเต็มศักยภาพ บรรลุเป้าหมายของรัฐบาลตามที่วางไว้ ส่วนผู้นำชุมชนควรกระตุ้นให้มีส่วนร่วมกับการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงานในทุกๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเรื่องเดิม แต่เปลี่ยนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลเขตอื่นๆ ของกรุงเทพมหานคร หากสามารถขยายการศึกษาไปได้ในส่วนจังหวัดสำคัญอื่นๆ หรือภูมิภาคอื่นๆ ก็จะเป็นการดี เนื่องจากในแต่ละเขตกองบังคับการตำรวจนครบาล หรือภูมิภาค หรือจังหวัด มีสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน จะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ และบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่แตกต่างกัน และส่งผลให้ความคิดเห็นในส่วนของผู้นำชุมชนที่แตกต่างกัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนบทบาทและปัจจัยให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

2. ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมอย่างละเอียด ในเรื่องสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยทำการศึกษาในแต่ละด้าน เช่น ด้านผู้บังคับบัญชา ด้านเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการทำงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปร เช่น สุขภาพกาย สุขภาพจิต บุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

4. ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมกับกลุ่มประชากรอื่นๆ เช่น หน่วยงานภาครัฐต่างๆ ภาคเอกชน ประชาชน ผู้นำศาสนา ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือ อันนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู , กรม. งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา. **คู่มือวิทยากรศูนย์
เวชศึกษาป้องกัน งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.** กรุงเทพฯ : กรมการ
ฝึกหัดครู , 2525.

กิตติมา ปรีดีติลล . **ทฤษฎีบริหารองค์การ .** กรุงเทพฯ : ชนckerการพิมพ์ , 2529.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน . **รายงานผลการสำรวจประเมิน
สถานการณ์ยาเสพติด ครั้งที่ 2 .** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย , 2546.

_____ **แนวคิดและแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.** กรุงเทพฯ :
อรุณการพิมพ์ , 2541.

_____ **แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ :
สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , สำนักงาน . **สำนักนายกรัฐมนตรี. แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 – 2534).** กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. ,
2539.

ชูสวัสดิ์ จันทรโรจนกิจ. **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ในพื้นที่เขตความ
รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหาร
ศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2541.**

ดุสิต วาสิประโคน . **บทบาทการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา
ในคดีอาญา ศึกษาเฉพาะกรณี ตำรวจภูธร จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2545.**

ตำรวจ ,กรม. สำนักงานแผนงานและงบประมาณ. **แผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 1
(พ.ศ.2530 - 2534).** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ , 2529.

ตำรวจ , กรม. สำนักงานแผนงานและงบประมาณ. แผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 3

(พ.ศ.2540 - 2544). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ , 2539.

_____ คู่มือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ . กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ตำรวจ , 2541.

ตำรวจนครบาล , กองบัญชาการ. แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี 2547.

กรุงเทพฯ , 2546. (เอกสารโรเนียว) .

_____ แนวทางการบริหารและพัฒนาการป้องกันปราบปราม. กรุงเทพฯ :

หจก.เทพพิญญานิสรณ์การพิมพ์ , 2542.

ตำรวจนครบาล 8 , กองบังคับการ . แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี 2547 .

กรุงเทพฯ , 2546 . (เอกสารโรเนียว) .

ตำรวจแห่งชาติ, สำนักงาน . คู่มือการปฏิบัติงานของราชฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชน . กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ตำรวจ, 2542.

ธีรบุรณั สมบุรณั . อุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชฎากรรมในเขตท้องที่อำเภอ

เมืองนครราชสีมา. รายงานวิจัยเสนอต่อ รร.สารวัตรผู้บังคับกอง กรมตำรวจ, 2522 .

(จัดสำเนา).

ธีระ ชำนาญหมอ และคณะ. รวมพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา. กรุงเทพฯ:นิติชนลาสนั , 2539.

บุญชุม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น . กรุงเทพฯ : สุวิริยาลาสนั , 2543.

ประหยัด นาลา. การดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กรณีศึกษา สน.ชนะสงคราม. ภาคนิพนธั

ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม) : สถาบันบัณฑิตพัฒน

บริหารศาสตรั, 2536.

ปราศรัย จิตตสนธิ . ผลที่ประชาชนได้รับจากงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการป้องกันตนเองด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กรณีศึกษา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2544.

พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธ์. ความรู้เบื้องต้นการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์และตำรวจผู้ใช้ชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1 . กรุงเทพฯ : ศิลป์สยามการพิมพ์ , 2540.

พิทยา กล้าเอม . งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของบังคับการตำรวจนครบาล 6 กับความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2544.

พินิจ แฝงยงค์ . ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในงานชุมชนสัมพันธ์ของกรมตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2536.

ปิญโญ สาร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2516.

มหาดไทย , กระทรวง . แผนมหาดไทยแม่บท ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2530 – 2534) . (อัคราเนนา) .

มยงค์ ชื่อลัดยศมลิน. ทศนคติของกรรมการชุมชนต่อบทบาทของตำรวจชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้าในเขตดลิ่งชัน . วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล , 2544.

ระพีพัฒน์ ปาละวงศ์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานกับภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน สังกัด กองบัญชาการตำรวจนครบาล . วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2532.

วิลาลินี วิจาณบุตร. การศึกษาทัศนะของบุคคลากรทางการแพทย์ต่อปัญหายาบ้า และแนวทางการแก้ไขป้องกัน ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี . วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2538.

ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด , กรุงเทพมหานคร. รายงานสรุปผลการดำเนินการ .

กรุงเทพฯ : บริษัท เค.พี. เพ้นติ้ง จำกัด , 2546 .

สถิต นิยมญาติ . จิตวิทยาสังคม . กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2524 .

สมศักดิ์ เทพงามถ้วน . การศึกษาเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ,
2539 .

สุทธิ ทองประเสริฐ . การพัฒนาองค์การและแนวคิดใหม่ทางการบริหาร. มหาสารคาม :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม , 2528.

โสภณ ณ พัทลุง. การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกอง

บังคับการอำนวยการตำรวจภูธร กองบัญชาการตำรวจภาค 4 . วิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ , 2537.

อัสฎางค์ ปาณิกบุตร. อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง , 2542.

อัสสัมชัญ , มหาวิทยาลัย . ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนกรุงเทพมหานครต่อสถานการณ์ปัญหาเสพติด . 2546 .

อานนท์ อาภาภิรมย์ . อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช ,
2521.

อุทัย นีรัญโต . ศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ , 2515.

_____ . สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา – มานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์,
2526

Broom and Selzanick, Phillip. **Sociology**. New York : Harper&Row Publishers Inc, 1963.

Cohen, Bruce J . **Introduction to Sociology**. New York : McGraw – Hill Book Company,1979.

Good, Carter V. **Dictionary of Education**. New York: McGraw – Hill, 1973

Levinson , Daniel. **Role Personality and Social Structure**. New York : Macmillan Company,1964.

Schermerhorn, John R. **Management for Productivity**. 4th ed. New York: John Wiley & Sons Inc, 1993.

Stogdill , M.R. **Individual Behavior and Group Achievement**. New York : Oxford University Press. Inc, 1993.

Strauss, George and Leonard R. Sayles. **Personel : The Human Problems of Management**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall, 1960

Webster ' **Twentieth Country Dictionary of English Language**. 2nd ed. New York: The World Publishing Company,1968.

ภาคผนวก

ที่ พิเศษ/ 2547

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงศิริบุญจิ
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

21 กรกฎาคม 2547

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด

ด้วย ร้อยตำรวจโทวิฑูรย์ แข่งคุ้ม นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา รุ่นที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด” โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์
2. ผศ.บุปผา แซ่มประเสริฐ
3. พันตำรวจโทพิสิษฐชัย ถิ่นขนอน

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 890-0841-50 ต่อ 809

โทรสาร 890-1786

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. พันตำรวจเอก ดร. ปิยะ อุทาโย
 ปรินญาเอก รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 อาจารย์บรรยายพิเศษโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
2. ดร.เพ็ญนภา กุลนภาดล
 ปรินญาเอก จิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา , อาจารย์บรรยายพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏยะเชิงเทรา
3. พันตำรวจโท พูลศักดิ์ สุวรรณจินดา
 รองผู้กำกับการ (ฝ่ายสืบสวนสอบสวน) สถานีตำรวจนครบาลราชบุรีบูรณะ

แบบสอบถาม

ชุดที่ 1

เรื่อง บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
 ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม
 คำชี้แจง

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบทั้งหมด 7 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ
2. โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องสี่เหลี่ยม ☐ หน้าข้อความและเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริงของท่าน
1. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม.....ปี
2. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ☐ ชาย
 - ☐ หญิง
3. สถานภาพ
 - ☐ โสด
 - ☐ สมรส
 - ☐ หย่าร้าง
 - ☐ อื่นๆ.....
4. ท่านจบการศึกษาระดับสูงสุด
 - ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ☐ ปริญญาตรี
 - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
5. ท่านรับราชการตำรวจมีชั้นยศ
 - ☐ ส.ต.ต. – ด.ต.
 - ☐ ร.ต.ต. – ร.ต.อ.
 - ☐ พ.ต.ต. – พ.ต.ท.
6. ท่านปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นระยะเวลา
 - ☐ ต่ำกว่า 1 ปี
 - ☐ 1 – 3 ปี
 - ☐ มากกว่า 3 ปี
7. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
 - ☐ เคย
 - ☐ ไม่เคย

ตอนที่ 2

ทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีทั้งหมด 41 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ
2. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริง หรือ สอดคล้องกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
1. ท่านมีความพร้อมในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
2. ท่านสามารถปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ					
3. การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนไม่จำเป็นต้องกำหนดภารกิจ เป้าหมาย วิธีการให้ชัดเจน โดยท่านจะต้องแก้ไขเฉพาะหน้าเอง					
4. การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะต้องดำเนินการในทันทีโดยไม่ชักช้า					
5. ก่อนการปฏิบัติงาน ท่านมักจะตรวจสอบและเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน					
6. เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ มักจะไม่มีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อหาข้อบกพร่อง และแก้ไขในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป					
ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์					
7. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิด หลักวิธีการทำงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์					
8. งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้					
9. ลักษณะงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็น การประชาสัมพันธ์ การให้บริการ และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน					
10. การปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จะยึดถือคติ คือ "ตำรวจ คือ ประชาชน" ทำงานร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน					

ตอนที่ 2

คำชี้แจง

ทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

1. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีทั้งหมด 41 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ
2. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริง หรือ สอดคล้องกับความรู้สึกรของท่านมากที่สุด

ทัศนคติของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
1. ท่านมีความพร้อมในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
2. ท่านสามารถปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ					
3. การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนไม่จำเป็นต้องกำหนดภารกิจ เป้าหมาย วิธีการให้ชัดเจน โดยท่านจะต้องแก้ไขเฉพาะหน้าเอง					
4. การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะต้องดำเนินการในทันทีโดยไม่ชักช้า					
5. ก่อนการปฏิบัติงาน ท่านมักจะตรวจสอบและเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ เครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน					
6. เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ มักจะไม่มีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อหาข้อบกพร่อง และแก้ไขในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป					
ความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์					
7. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิด หลักวิธีการทำงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์					
8. งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้					
9. ลักษณะงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็น การประชาสัมพันธ์ การให้บริการ และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน					
10. การปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จะยึดถือคติ คือ "ตำรวจ คือ ประชาชน" ทำงานร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
11. การปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิค ความชำนาญ ไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า					
12. งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ถือว่าเป็นงานด้านหนึ่งของงานป้องกันปราบปราม โดยเป็นการป้องกันในเชิงรุกต่อปัญหาอาชญากรรม และปัญหาสุขภาพจิตในชุมชน					
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด					
13.. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ชนิด พิษภัย และอัตราโทษของผู้กระทำผิด					
14. ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายในสังคมจะต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา					
15. สาเหตุของผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด มักมาจากปัญหาครอบครัว สภาพแวดล้อมในชุมชน ความอยากรลอง และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์เป็นส่วนใหญ่					
16. ชนิดของยาเสพติดที่แพร่ระบาดในชุมชนอยู่ในระดับรุนแรงที่สุด คือ ยาบ้า เฮโรอีน และฝิ่นตามลำดับ					
17. การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ตำรวจชุมชนสัมพันธ์สามารถดำเนินการเองได้เพียงลำพัง					
ความเพียงพอของตำรวจชุมชนสัมพันธ์					
18. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีกำลังเพียงพอในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
19. การจัดกำลังชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ 5 นาย มีความเหมาะสม สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้					
20. การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มีขอบเขต ภารกิจ ปริมาณงานเป็นจำนวนมาก เป็นเหตุบางครั้งไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
21. การปฏิบัติงานในแต่ละครั้ง ที่ท่านได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ท่านสามารถปฏิบัติงานได้ตามกำหนดเวลา					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
22. ท่านมักจะได้รับมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติ จำนวนมากในคราวเดียวกัน จนท่านไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ทันตามกำหนดเวลา					
23. การเพิ่มกำลังตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้มีจำนวนมากขึ้น กว่าเดิม ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
ความพอใจในงาน					
24. ท่านรู้สึกชอบและพอใจในการปฏิบัติงานชุมชนและ มวลชนสัมพันธ์					
25. ท่านสามารถปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ได้เป็น อย่างดีและมีประสิทธิภาพ					
26. ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชน สัมพันธ์					
27. ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งให้ท่านเป็นตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยที่ท่านเองไม่สมัครใจ					
28. ท่านมีความคิดอยากที่จะเปลี่ยนหน้าที่ไปปฏิบัติงานด้าน อื่นๆ					
29. ท่านรู้สึกมีความสุข และสามารถเข้าประชาชนในชุมชนได้ เป็นอย่างดีในการปฏิบัติงาน					
การได้รับสวัสดิการ					
30. ท่านได้รับการจัดสรรสวัสดิการด้านบ้านพักอาศัยสำหรับ ตัวท่านและครอบครัวเหมาะสม เพียงพอ					
31. ผู้บังคับบัญชาจัดสรรยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิงให้ ท่านเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ส่วนตัวเพียงพอ					
32. ท่านจะต้องจัดหาที่อยู่สำหรับตัวท่านและครอบครัวเอง ทำให้ท่านและครอบครัวมีความเป็นอยู่เดือดร้อน					
33. ท่านจะต้องจัดหายานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ใน การปฏิบัติงานและใช้ส่วนตัวเอง					
34. ผู้บังคับบัญชาพิจารณาจัดสรรสวัสดิการบ้านพักอาศัย ยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจใน ปกครองด้วยความเป็นธรรม					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
35. ท่านได้รับการจัดสรรสวัสดิการด้านบ้านพักอาศัย ยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิงน้อยกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านอื่น					
การได้รับสนับสนุนงบประมาณ 36. การปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้รับสนับสนุนงบประมาณ เพียงพอ					
37. ท่านต้องใช้งบประมาณในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดอย่างจำกัด ทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร					
38. ท่านมักจะต้องจัดหางบประมาณเพิ่มเติมนอกเหนือจาก งบประมาณปกติจากภาคเอกชนในการปฏิบัติงานป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
39. วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องที่จัดสรรในการ ปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร					
40. ท่านมักจะต้องจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ใน การปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เอง					

ตอนที่ 3

บทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีทั้งหมด 34 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ
2. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริง หรือ สอดคล้องกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

บาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ในการปราบปราม					
1. การปฏิบัติหน้าที่ในชุมชน ท่านได้ตรวจสอบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนอย่างละเอียดถี่ถ้วนและสม่ำเสมอ					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการสืบสวนและสามารถจำแนกผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญ รายขายปลีก รายย่อยในชุมชนได้					
3. การปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดเป็นภารกิจที่สำคัญของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ นอกจากการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน					
4. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไม่มีบทบาทหน้าที่ในการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด					
5. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในการสืบสวนหาข่าวจนนำไปสู่การจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญ					
6. การสืบสวน จับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน					
7. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในการสืบสวนหาข่าวจนนำไปสู่การจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายขายปลีกและรายย่อย					
8. การสืบสวน จับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายขายปลีก และรายย่อยเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน					
9. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีส่วนร่วมในการยึดทรัพย์สินผู้ค้าและเกี่ยวข้องกับยาเสพติด					
10. การตรวจยึดทรัพย์สินของผู้ค้ายาเสพติดเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ด้านการป้องกัน					
11. ท่านออกตรวจเยี่ยมชุมชนและให้การศึกษา ความรู้ ในเรื่องยาเสพติดแก่ประชาชนเป็นประจำสม่ำเสมอ					
12. การให้การศึกษา ความรู้ ในเรื่องยาเสพติด เป็นการ สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในชุมชน					
13. ประชาชนในชุมชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจใน เรื่องของพิษภัยการแพร่ระบาดของยาเสพติด					
14. ประชาชนในชุมชนไม่มีความตระหนักถึงพิษภัยของ ยาเสพติด					
15. ท่านมีส่วนร่วมและดำเนินการในการจัดกิจกรรมเชิง สร้างสรรค์ในชุมชน อาทิเช่น โครงการ ฟุตบอลเยาวชน นครบาลลึก อาสาสมัครตำรวจบ้านด้านภัยยาเสพติด เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ					
16. การทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เป็นการสร้างมวลชน ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ทำให้ประชาชน เล็งขู่เกี่ยวกับยาเสพติด					
17. มีการดำเนินทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ในชุมชนน้อย					
18. การปฏิบัติงาน ท่านได้สร้างแนวร่วมประชาชนฝึก อบรมอาสาสมัครชุมชนในการเฝ้าระวังปัญหาเสพติด ในชุมชนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ					
19. การปฏิบัติงาน ท่านได้ติดต่อประสานงานกับองค์กร เกี่ยวข้องในพื้นที่ในการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติด					
20. ประชาชนในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือต่อการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง					
21. การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในชุมชน คือ เป้าหมาย สำคัญของการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์					
22. การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด เป็นหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายปราบปรามและฝ่ายสืบสวน					
23. ท่านมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดระเบียบ ความคุม สถานที่แหล่งมั่วสุมในชุมชนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
4. ในชุมชนยังมีสถานที่ แหล่งมั่วสุม ต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก					
ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข					
25. การปฏิบัติงาน ท่านได้สอดคล้อง ดูแลให้คำปรึกษาแก่ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด และกลุ่มเสี่ยงในชุมชนเป็นประจำ					
26. ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด ถือว่าเป็นผู้ป่วยต้องได้รับการบำบัดรักษา ฟื้นฟูแทนการดำเนินมาตรการทางกฎหมาย					
27. การสอดคล้อง ดูแลให้คำปรึกษาแก่ผู้ติด ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด เป็นภารกิจที่สำคัญของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
28. เมื่อพบผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดกระทำผิด ต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด					
29. การปฏิบัติงาน ต้องทำการกดดัน ค้นหา ชักจูงให้ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่ระบบฟื้นฟูพัฒนาทั้งในแบบสมัครใจบำบัด และบังคับบำบัด					
30. ท่านได้ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจแก่ชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมในการดูแล ผู้เสพ ผู้ติดคืนสู่สังคม					
31. ประชาชนในชุมชน ขาดความเข้าใจ และมองภาพผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดเป็นอาชญากร และไม่สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้					
32. การปฏิบัติงาน ท่านได้ ติดตาม ให้การช่วยเหลือดูแล พัฒนา ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดในชุมชนที่ผ่านการบำบัด แล้วเพื่อมิให้กลับไปเสพซ้ำ					
33. ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด ที่ผ่านการบำบัดแล้ว ไม่สามารถเลิกยาเสพติดได้โดยเด็ดขาด มักจะกลับไปเสพอีก					
34. ในการปฏิบัติงาน จะต้องจัดทำทะเบียนผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการบำบัด ช่วยเหลือดูแลรักษาผู้ติดยาเสพติด					

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของท่านในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้สละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการ
ปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในอนาคต

ร้อยตำรวจเอก วิทวัส เพ่งคุ้ม
(ผู้วิจัย)

แบบสอบถาม

ชุดที่ 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบทั้งหมด 5 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ
2. โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องสี่เหลี่ยม ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริงของท่าน -

1. อายุของผู้ตอบแบบสอบถามปี

2. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ชาย☐ หญิง

3. อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ รับจ้าง☐ ค้าขาย☐ รับราชการ☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว ☐ อื่นๆ.....

4. สถานภาพ

☐ โสด☐ สมรส☐ หย่าร้าง ☐ อื่นๆ.....

5. ท่านจบการศึกษาระดับสูงสุด

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี☐ ปริญญาตรี☐ สูงกว่าปริญญาตรี

6. ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่

☐ ต่ำกว่า 5 ปี☐ 5 – 10 ปี☐ มากกว่า 10 ปี

7. ระยะเวลาปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์

☐ ต่ำกว่า 1 ปี☐ 1 – 3 ปี☐ มากกว่า 3 ปี

ตอนที่ 2 ทศนะความพอใจของผู้นำชุมชนต่อบทบาทการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของตำรวจ
ชุมชนสัมพันธ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับทศนะ ความพอใจของผู้นำชุมชนต่อบทบาทการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีทั้งหมด 16 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ
2. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริง หรือสอดคล้องกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ความพอใจของผู้นำชุมชนต่อบทบาทของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ข้อความ	ระดับความพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการปราบปราม					
1. การตรวจสอบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนอย่างละเอียดถี่ถ้วนในทุกพื้นที่ ทุกแห่งของชุมชน					
2. การสืบสวน หาข่าว และสามารถระบุแบ่งแยกผู้ค้ายาเสพติดในชุมชนออกเป็นผู้ค้ารายสำคัญ รายขายปลีก และรายย่อยได้					
3. การมีส่วนในการสืบสวน ปราบปราม จับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญและทำลายแหล่งผลิตในชุมชน					
4. การมีส่วนในการสืบสวน ปราบปราม จับกุมผู้ค้ายาเสพติดราย ขายปลีก และรายย่อยในชุมชน					
5. การมีส่วนในการสืบสวน ติดตามตรวจสอบ ตรวจยึดทรัพย์สินของผู้ค้ายาเสพติดในชุมชน					
ด้านการป้องกัน					
6. การสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ชุมชน โดยการตรวจเยี่ยมชุมชน การให้การศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องยาเสพติดแก่ประชาชนในชุมชน					
7. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อาทิเช่น โครงการฟุตบอลเยาวชนนครบาลศึก อาสาสมัครตำรวจบ้านด้านภัยยาเสพติด					

ข้อความ	ระดับความพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. การสร้างแนวร่วม ผูกอบรมอาสาสมัครต่างๆ ให้มีความรู้ในการเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
9. การติดต่อประสานหน่วยงานภาครัฐ และประชาชนในชุมชนในการดำเนิน โครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ อันเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
10. การติดตาม เฝ้าระวังปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน					
11. การจัดระเบียบ สถานที่แหล่งมั่วสุมอันเป็นการป้องกันปัญหายาเสพติดในชุมชน					
ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก้ไข					
12. การสอดส่อง ดูแล ให้คำปรึกษาแก่ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด และกลุ่มเสี่ยงในชุมชน					
13. การกดดัน ค้นหา ชักจูง ผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่ระบบฟื้นฟูพัฒนา ทั้งในแบบสมัครใจบำบัด และบังคับบำบัด					
14. การให้บริการชุมชน นำพาผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดไปยังสถานบำบัดฟื้นฟู					
15. การประชาสัมพันธ์ บอกกล่าว สร้างความเข้าใจให้แก่ชุมชนในการเตรียมความพร้อมในการดูแล ผู้เสพยาเสพติดกลับคืนสู่สังคม					
16. การติดตาม ช่วยเหลือ ดูแล พัฒนา ผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาแล้วในชุมชนเพื่อมิให้กลับไปเสพยาอีก					
17. การประสานผู้นำชุมชนในการจัดทำทะเบียนผู้ติด ผู้เสพยาเสพติด เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการบำบัด ดูแล รักษาผู้ติดยาเสพติดต่อไป					

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ และความต้องการของผู้นำชุมชน ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้สละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในอนาคต

ร้อยตำรวจเอก วิทวัส ข่งคุ้ม
(ผู้วิจัย)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ร้อยตำรวจเอก วิทวัส เข่งคุ้ม
วันเดือนปีเกิด	23 พฤษภาคม 2516
วุฒิการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประสบการณ์ทำงาน	รองสารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลนาคโคโล (2539 – 2543)
	รองสารวัตรจราจร สถานีตำรวจนครบาลนุฬาราม (2543 – 2546)
	รองสารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจนครบาลบางมด (2546 – 2547)
	ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายเวรผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจนครบาล 8